

BULETIN

eugenic și biopolitic

Vol. II.

Septembrie—Octombrie 1928.

No. 9—10.

BCU Cluj / Cent* University Library Cluj

- VAL. PUȘCARIU : **Selecția sexuală.**
M. ZOLOG : **Considerațiuni asupra mișcării populației din România și țările limitrofe.**
- Dr. G. PEDA : **Criza morală de astăzi și felul cum trebuie privită conștiința morală.**
- * * *
- I. MOLDOVAN : **Proiect de statute pentru organizațiunea de educație fizică și eugenică sub auspiciile „Astrei“.**
- L. DANIELLO : **Cercetașii și ONEF.**
- I. MOLDOVAN : **Educația fizică considerată ca factor de asanare a mediului rural.**
- Dr. V. ILEA : **Organizarea profesională a medicilor.**
- OVIDIU COMȘIA : **Crește numărul alienațiilor.**
- V. NOVEANU : **Prohibiția alcoolului în țările de Nord.**
- VAL. PUȘCARIU : **Mișcarea eugenică în Statele Unite.**
- VAL. PUȘCARIU : **Actualități.**

Selecția sexuală.

Ocupându-ne de problemele evoluției am arătat cum după Darwin transformarea speciilor se datorește în primul rând supraviețuirii celui mai apt, grație selecției naturale¹⁾. Interpretarea dată de Darwin și în special de discipolii săi: neo-darwinistii, evoluției speciilor, n'a putut evita unele erori, care au condus pe biologi la interpretări cu totul finaliste. Astfel e cazul explicației pe care o dă școala neo-darwinistă caracterelor sexuale secundare în teoria selecției sexuale.

Selecția naturală ar interveni după ei chiar în diferențierea sexelor, conservând și măbind variațiile care avantajează pe individ în concurența vitală. S'a constatat în diferite grupe de animale că colorarea pielii sau a penajului femelei este mai puțin aparentă sau strălucitoare decât a bărbatului și că această colorare se armonizează cu cea a mediului. Multe femele datoresc acestei proprietăți homocromice o mai bună protecție împotriva dușmanilor lor, asigurându-și pe o scară mai întinsă nașterea și creșterea progeneriturii.

Dimorfismul așa de dezvoltat al unor paraziți își găsește o explicație analogă prin teoria selecțiunii, feconditatea exagerată a acestor paraziți, compensând distrugerea sutelor de mii și milioanele de larve.

Selecțiunea are o acțiune opusă la bărbații paraziților, mîcimea acestora, viața sedentară pe femelă și maturitatea precoce, asigurând fecundarea și favorizând astfel conservarea speciei.

Darwin a observat însă că sunt caractere speciale fiecăruia din sexe, care fără a fi în raport direct cu reproducerea, ajung uneori la o diferențiere exagerată, adică specia prezintă un *dimorfism sexual*. Aceste caractere au fost numite *caractere sexuale secundare*. Pentru a explica nașterea și rostul acestor caractere, Darwin a imaginat un rol cu totul aparte al selecției, așa numita *selecție sexuală*.

Această selecție ar avea loc între diferiții indivizi ai speciei, pentru a ajunge să se reproducă, după același mecanism ca cel al selecției generale. Ea ar rezulta din concurența ce se dă între bărbați pentru posesiunea femelelor.

¹⁾ Vezi Nr. 3 și 4 din 1927, Nr. 3 din 1928 al Buletinului eugenic și biopolitic.

Analizând ansamblul regnului animal, găsim că femeia este elementul pasiv și bărbatul cel activ, căutând să-și atragă simpatia femeii. Acciași constatare o întâlnim și în specia umană; totuși la popoarele civilizate femeile fiind în număr mai mare, teama de a nu rămâne celibdată le-a făcut să iasă din rezerva obișnuită și să recurgă la fel de fel de artificii pentru a atrage atenția sexului opus.

Lăsând la o parte acest caz excepțional, se poate spune însă că în regulă generală selecția sexuală se exercită asupra sexului masculin, fiindcă bărbații sunt mai numeroși decât femelele.

Acestea ar alege bărbații cei mai bine înzestrați, ceilalți fiind eliminați de la reproducere, perpetuându-se și dezvoltându-se calitățile indivizilor aleși. Din această alegere a bărbaților de către femele ar rezulta deci un mare număr de caractere secundare: colorile vii, ornamentațiile speciale, armele particulare etc.

Să analizăm care sunt faptele pe care se bazează această teorie. Mai întâi pentru ce natura cere o concurență între bărbați, când ar fi foarte normal ca toate piedicile care se opun reproducerii să fie îndepărtate. Argumentele aduse sunt mai mult de ordin psihologic decât biologic. Femela e înzestrată cu instinctul pudoarei, care o face să reziste la început bărbatului. Ciuta fuge dinaintea cerbului, când acesta e în epoca rutului, leoaica respinge cu lovituri de ghiață pe adoratorul său etc.

Semnificația biologică a pudoarei pare să fie împiedecarea unei repetiții prea frecvente a manifestațiilor sexuale ale bărbatului, manifestații care pot fi dăunătoare reproducerii.

Ținând seamă de această semnificație și de lupta celor două instincte ale femelei: dorința sexuală și pudoarea, teoria darwiniană găsește rostul caracterelor sexuale secundare în ajutorul ce-l dau acestea bărbatului pentru a învinge fie rezistența femelei, fie pentru a înlătura pe adversar.

S'a putut constata în adevăr mai ales la unele animale superioare: Mamifere și Păsări o luptă între bărbați în epoca rutului, femelele aparținând învingătorilor. Se citează în special luptele dintre cerbi, mistreți care se bat până la moarte pentru posesiunea femelelor. Lupta pentru câștigarea femelelor e foarte răspândită în lumea păsărilor, uncori duelul fiind foarte serios (luptele cocoșilor), alteori fiind numai un simulacru.

Printre cele mai curioase și mai cunoscute de naturaliști e parada sexuală a pasărei *Tetrae Urogallus* (cocoșul de munte), care execută anumite dansuri în jurul femelelor.

Iată cum descriu doi călători *Milton* și *Cheaddle* dansul acestor păsări¹⁾: „Cocoșii se adună câte 20 sau 30 într'un loc anumit și se pun să danseze ca niște nebuni. Desfăcându-și aripele, mișcându-și picioarele, ei execută mișcări ritmice, care se aseamănă cu dansul oamenilor. Apoi, ei înaintază unul către altul, fac un tur de vals, trec la un al doilea partener și așa mai departe. Acest contradans e din cele mai amuzante. Ei sunt atât de absorbiți de el că poți înainta până în imediata lor vecinătate“.

Anumite păsări din Australia și Noua Guinee însoțesc dragostea de un ceremonial deosebit. Sunt apoi cunoscute luptele de paradă ale greerilor citate de *Fabre* etc.

Dacă explicația dată de darwinieni pentru anumite cazuri particulare e plausibilă, întrucât se bazează pe fapte de netăgăduit, ea nu poate fi generalizată. Căci mulți biologi au atribuit un rol însemnat în selecția sexuală anumitor structuri particulare ale bărbașilor fără să fi controlat la ce servesc aceste structuri. Astfel mandibulele atât de dezvoltate ale bărbașilor unor Coleoptere (*Lucanidele*) au fost considerate ca o armă de luptă analoagă cu coarnele cerbului.

În realitate nici o observație n'a verificat această simplă supoziție.

Natural, concurența dintre masculi poate să se manifeste și sub alte forme, nu numai sub cea a luptei. Dacă căutarea femelei este în strânsă legătură cu senzațiile olfactive, masculul cel mai bine înzestrat din punct de vedere al mirosului va avea cele mai multe șanse de reușită; teoria selecțiunii sexuale apărând în toate cazurile citate mai sus numai ca o explicație parțială.

Criticile aduse selecției sexuale sunt și mai întemeiate în privința simțului estetic ce l'ar avea femelele în alegerea masculilor. După unii naturaliști femelele ar fi înzestrate cu un anumit simț de selecție al caracterelor de frumusețe (penaj, cântec etc.).

Ori în afară de cazuri excepționale s'a observat tocmai contrariul, femelele fiind indiferente la frumusețea sau talentele muzicale ale masculilor. Femelele păunilor sau curcilor nu acordă nici o atenție paradei sexuale a masculilor, de altfel foarte adesea s'a observat că și în lipsa femelei, curcanul își continuă parada sa. Tot așa multe păsări cântătoare (mierla) cântă pentru plăcerea lor personală, când nici o femelă nu se află în apropiere.

Canarii puși în cușcă cântă mai bine, dacă sunt lăsați singuri fără femele. Cunoscutul observator al insectelor *J. H. Fabre*

¹⁾ De l'Atlantique au Pacifique, p. 171.

a remarcat că cigala femelă e absolut insensibilă la producțiile muzicale ale masculului.

După el acest cântec n'are nici un raport cu instinctul sexual. Alegerea masculilor cei mai frumoși de către femele e o simplă iluzie, atribuirea impresiunii pe care o simțim noi și animalelor fiind cu totul subiectivă.

Se știe, că la fluturi colorarea diferă foarte adesea după sexe, ori s'a observat că femela n'are nici o preferință lăsându-se fecundată succesiv de mai mulți masculi chiar din acei ce au aripile rupte. Mai mult, decât atâta s'au pictat artificial aripile fluturilor masculi și s'a constatat că femelele îi acceptau ca și pe indivizii normali.

Faptele citate arată în deajuns că chiar atunci când ar exista o preferință a femelei pentru anumiți masculi, e exagerată afirmația lui Darwin după care această preferință ar fi „o lege aproape tot atât de generală ca și dorința masculului“¹⁾.

Cercetările recente au dovedit dealtfel că atât în apariția caracterelor sexuale secundare cât și în instinctul sexual rolul capital îl au secrețiunile interne ale anumitor glande (glanda interstițială a testiculului).

Selecția sexuală nu poate fi deci privită ca o alegere estetică făcută de femele asupra masculilor, ci cel mult ca un ansamblu de caractere care permit acestor din urmă fie să fie recunoscuți, fie să îndepărteze prin forță sau să intimideze pe rivalii lor.

Fiind știut că masculii cei mai viguroși și cei mai bine înzestrați din punct de vedere al organelor sensitive și locomotorii au reușit să seducă femelele și să îndepărteze pe rivali, rolul selecției sexuale trebuie privit numai prin prisma șanselor ce aceștia le au spre a-și asigura o progenitură.

Și dacă există o legătură între facultățile genitale ale masculului și dezvoltarea anumitor caractere sexuale secundare, fixarea acestor caractere nu poate fi privită altfel decât ca un caz particular al selecției naturale.

Val. Pușcariu.

¹⁾ Origina omului și selecția sexuală.

Considerațiuni asupra mișcării populației din România și țările limitrofe.*)

Înainte de războiul mondial mișcarea populației României, Ungariei, Bulgariei, Iugoslaviei și Rusiei se făcea aproximativ între aceleași limite, în sensul, că țările acestea aveau coeficientul de nupțialitate și natalitate cel mai mare, dar totodată și al mortalității generale și al mortalității infantile, ca la urmă, cu toate acestea, tot ele să prezinte cel mai mare excedent natural al populației din întreagă Europa.

Războiul mondial a produs mari și profunde modificări în țările acestea. Aceste modificări în parte privesc teritoriul și numărul populației, care la unele s'a dublat sau aproape s'a triplat, cum e cazul României și Iugoslaviei, prin întinderea granițelor politice până la granițele etnice. Altele, s'au redus la aproape o treime din teritoriu și populație, prin reducerea granițelor politice la nivelul granițelor etnice, cum e cazul Ungariei. Altele, cum e cazul Bulgariei, au suferit modificări teritoriale și numerice de mai mică importanță, războiul mondial însă nu a trecut nici asupra lor fără nici o urmă, ci a cauzat o serie întreagă de frământări și modificări politice, economice și sociale, cari trebuie să fi avut repercusiune și asupra fenomenelor demografice.

Dintre toate Rusia a trecut printre cele mai profunde, cele mai radicale și totodată prin cele mai mari schimbări, nu atât teritoriale și numerice, ci în ceea ce privește structura economică și socială a țării. Dealtcum și în țările în cari schimbările teritoriale și numerice primează, cum e cazul României și Iugoslaviei, nu putem nega că au survenit modificări profunde atât de natură economică cât și socială. Alipirea la patria-mamă a teritoriilor românești din Austro-Ungaria și Rusia nu se poate eticheta numai ca o simplă creștere teritorială și a numărului populației, exprimată în Km² — și numărul locuitorilor. Incorporarea câtorva milioane de cetățeni noi, deși în majoritate români, dar crescuți în alte condițiuni economice, culturale și sanitare, fie ele mai bune ori mai rele, ca a patriei-mame, trebuie să fi lăsat urme și în mișcarea populației. La aceasta trebuie să mai adăugăm efectele reformei agrare, bine sau rău cum a fost făcută, care a produs o profundă modificare în structura noastră economică și socială. Dar

*) Datele statistice sunt luate din „Archiv für Soziale Hygiene und Demographie” vol. I—III, „Buletinul statistic al României”, vol. XVI, și „Bul. Stat. al României” No. 1. (1924).

chiar dacă aceste modificări nu ar fi lăsat nici o urmă asupra fenomenelor demografice, ori le-ar fi influențat numai puțin și neînsemnat, trebuie să vedem că tendința generală de după războiu de a ocroti capitalul uman, în ce măsură a fost înțeleasă la noi, dacă s'a aplicat ceva din metodele noi a igienei moderne și cum s'a influențat mișcarea populației.

Se analizăm deci datele demografice ale acestor țări, cari înainte cu 10—15 ani aveau o situație demografică similară cu a noastră, să vedem cum a influențat evenimentele ultimilor ani mișcarea populației.

Situația demografică a *Bulgariei* pe timpurile antebelice se poate cu greu și numai incomplet reconstitui din cauza frecvențelor și marilor schimbări teritoriale survenite în timpul războiului balcanic și cel mondial. Situația se mai complică și prin faptul, că în tot timpul războiului au fost înregistrați numai cei decedați pe teritoriul Bulgariei, iar cei morți în afară de granițele țării nu sunt incluși în statistică. Faptul însă, că până când înainte de războiu Bulgaria avea un plus de bărbați față de femei, după războiu era un plus de femei față de bărbați, ne demonstrează că pierderile din timpul războiului au fost considerabile.

Comparând situația demografică a Bulgariei înainte și după războiu, avem următorul tablou :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Data recensământului	P O P U L A Ț I A			la 1000 bărbați sunt femei	Densitatea pop. pe km ²
	bărbați	femei	total		
31/XII. 1910.	2,207.000	2.131.000	4.338.000	963	45.3
31/XII. 1920.	2.421.000	2.426.000	4.847.000	1002	47.2
Creșterea absolută	+214.000	+295.000	+509.000	+39	+1.9
% creșterei	+9.7%	+13.9%	+11.8%	—	+4.2%

Distribuția populației pe comune urbane și rurale încă a suferit modificări considerabile în urma schimbărilor teritoriale, în locul teritoriilor mai dens locuite pierdute obținând teritorii mai puțin dens locuite.

În 1887 locuiau în comune rurale cu până la 2.000 locuitori 77.2% din populația Bulgariei, în 1910 numai 37.1%, iar în 1920 41.6%. În comune rurale cu până la 5.000 locuitori au locuit în 1920 78.6% din populația Bulgariei, iar în orașe cu peste 10.000 locuitori au trăit numai 14,2% a populației. Distribuția po-

pulației după comune rurale și urbane este de reținut fiindcă este un important factor demografic.

În ceea ce privește *nupțialitatea*, Bulgaria, împreună cu România, Ungaria, Iugoslavia și Rusia a stat în fruntea celorlalte țări înainte de războiul mondial. Începând cu anul 1902 coeficientul căsătoriilor în Bulgaria a fost constant peste 9 la 1000 locuitori, iar în 1911 a fost 9.4‰. În 1912, în primul an al războiului balcanic, coeficientul căsătoriilor scade la 5.5‰ și se menține tot la același nivel și în anul următor. Ca o compensație cifra aceasta se ridică în 1914 la 12.6‰, și cu intrarea Bulgariei în războiul mondial scade din nou la 6.4‰ în 1915 și la 2.2‰ în 1916, ajungând cifra minimală atinsă de Franța în 1915. Cu atât mai mare a fost reacțiunea compensatoare atât în Bulgaria, unde nupțialitatea în 1919 a fost de 15.8‰, cât și în Franța unde în 1920 nupțialitatea a ajuns cifra de 15.9‰, care a fost întrecută numai de Ungaria în 1919 cu 19.3 căsătorii la 1000 de locuitori. După această reacțiune compensatoare nupțialitatea scade la 12.0 la 1000, în 1920 și se menține în jurul acestei cifre.

Natalitatea în Bulgaria prezintă aceleași oscilațiuni mari cauzate de războaie ca și nupțialitatea. De la 41.7 la 1000 cât a fost în 1912, a scăzut în primul an al războiului balcanic la 25.7 la 1000, adică o scădere de 38%. Reacțiunea compensatoare și aici este considerabilă, în 1914 natalitatea Bulgariei ajunge cifra de 45.1 la 1000, ca în urma războiului mondial să scadă la 17.2 la 1000 în 1917, adică o scădere de 59% față de 1912 și de 62% față de 1914. Această mare scădere a natalității e aproape unică în istoria țărilor moderne. E demonstrațiunea cea mai convingătoare asupra efectelor profunde ce cauzează războaiele moderne prin mobilizarea în massă a tuturor bărbaților. Reacțiunea compensatoare se prezintă și aici ca și la nupțialitate. Efectul războiului însă nu a fost numai superficial și temporar, ci profund și de lungă durată, ceea ce ne arată și faptul, căci cu toată reacțiunea compensatoare tendința natalității este descrescândă.

Cifra mare a nupțialității și a natalității, pe cum și variațiunile bruște cauzate de războaiele purtate de Bulgaria își au explicația în căsătoria foarte de timpurie a ambelor sexe. În 1910 dintre bărbații de 20—25 ani, numai 53.35% erau necăsătoriți și dintre cei de 25—30 ani numai 19.6%. La femeile de aceeași etate procentul necăsătoritelor e de 24.4% și de 4.15%. În același timp în Germania dintre bărbații de 20—25 de ani 91.7% erau necăsătoriți, iar dintre cei de 25—30 ani 49.4%. La femei cifrele corespunzătoare erau de 71.4% și 32%.

Acest fapt explică bine natalitatea mare a Bulgariei, compensația rapidă de după război și totodată aceasta dă o notă de vigoare și de forță regeneratoare poporului bulgar.

Roese susține că aceste sunt fenomenele fiziologice ale demografiei, pe cari țările înaintate în civilizație aproape nu le mai cunosc, ele trăind deja în condițiuni demografice patologice.

Tabloul de mai jos ne arată proporția femeilor de 20—40 ani, măritate, față de populația totală și proporția femeilor de 20—40 ani, măritate, față de cele nemăritate, văduve sau divorțate de aceeași etate:

Țara	La 100 loc. sunt femei măritate de 20—40 ani:		La 100 femei de 20—40 ani sunt femei nemăritate, văduve și divorțate:	
	1910	1920	1910	1920
Norvegia	7.02	7.31	50.6	51.2
Elveția	8.45	7.89	45.8	51.4
Bulgaria	11.97	11.92	11.6	20.0
Suedia	6.83	—	52.2	—
Olanda	8.20	8.90	44.9	40.9
Ungaria	—	10.97	—	33.6
Spania	9.93	9.36	33.2	37.4
Italia	9.20	—	36.1	—
Anglia	9.32	9.41	44.8	44.1
Franța	10.42	—	33.2	—
Germania	9.32	—	38.1	—
România	11.54	—	23.3	—

Vedem deci că chiar și după războiul mondial situația femeilor bulgare este cea mai fericită, la 100 femei de 20—40 ani, numai 20 sunt nemăritate, divorțate și văduve, grupul cel mai mare fiind al celor rămase văduve în urma războiului.

Mortalitatea Bulgariei în proporție cu natalitatea mare o putem considera redusă. Mortalitatea în Bulgaria nu se poate urmări precis, fiindcă în timpul războiului au fost înregistrați numai cei decedați pe teritoriul bulgar, așa că cifrele reduse din anii de războiu reprezintă numai pe aceștia, deci sunt inexacte. Aceasta de altcum se vede și din primul tablou, de unde cetim că proporția femeilor și a bărbaților s'a inversat după războiu.

Mortalitatea din anii de după războiu e destul de redusă în raport cu cifra mare a natalității și are o tendință continuă de scădere.

Mortalitatea infantilă în proporție cu înalta cifră a natalității este foarte redusă și în parte explică pentru ce este mortalitatea generală așa de redusă, asigurând în acest mod aproape cel mai mare excedent natural al populației din Europa.

Tabloul rezumativ de mai jos, ne arată mișcarea demografică a Bulgariei în anii 1911—1924:

Anul	Căsătorii la 1000 loc.	Născuți vii la 1000 loc.	Morți la 1000 loc.	Excedentul nat. la 1000 l.	Mortalita- tea inf.
1911	9.4	40.1	21.3	18.8	15.6
1912	5.5	41.7	20.7*	—	15.3
1913	5.7	25.7	29.0*	—	—
1914	12.6	45.1	20.7	24.4	—
1915	6.4	40.2	19.9*	—	—
1916	2.2	21.3	20.8*	—	—
1917	4.4	17.2	21.2*	—	—
1918	9.6	21.2	32.0*	—	14.6
1919	15.8	32.8	20.2	12.6	11.0
1920	14.1	39.9	21.4	18.5	14.6
1921	12.4	40.7	22.0	18.7	—
1922	12.0	41.2	21.6	19.0	—
1923	—	36.9	20.9	16.0	—
1924	—	39.7	20.7	19.0	—

* Inregistrați numai cei decedați pe teritoriul Bulgariei.

Teritoriul *Ungariei* după tratatul de la Trianon s'a redus la 82.916 km² cu 7,980.000 locuitori în 1920, dela 325.411 km² și 20,886.000 locuitori cât avea în 1918. În urma tratatului de la Trianon s'a modificat în mod esențial distribuția populației pe comune urbane și rurale. Până când înainte de războiu 81% a populației Ungariei locuia în comune rurale și numai 19% în comune urbane, proporția de după războiu e chiar inversă, 69% a populației locuind în comune urbane și numai 31% în comune rurale. Motivul acestei modificări mari este în primul rând capitala țării, cu peste 1,000.000 locuitori, în disproporție cu numărul total al populației. Evident această modificare în distribuția populației rurale și urbane nu a rămas fără urmări asupra mișcării populației. Până când înainte de războiu mișcarea demografică urma legile specifice populațiunii mai mult rurale, azi apar tot mai mult caracterele populațiunii mai mult urbane.

Tabloul rezumativ de mai jos ne arată mișcarea populației din Ungaria pe perioada 1920—1925:

	1920	1921	1922	1923	1924	1925	înainte de război*)
Căsătorii la 1000 locuitori	13.1	11.6	10.8	9.6	9.1	8.8	9.1
Născuți vii la 1000 locuitori	31.4	31.8	30.8	29.2	26.8	27.7	35.2
Morți la 1000 locuitori	21.3	21.2	21.4	19.5	20.3	16.9	23.3
Excedentul natural la 1000 loc.	10.1	10.6	9.4	9.7	6.5	10.8	11.9
Mortalitatea inf. la 100 noi născuți	19.3	19.3	19.8	18.4	19.3	16.7	20.9
Mortalitatea de tbc. la 1000 loc.	3.1	2.8	3.1	3.1	3.2	2.4	3.5

*) Calculate pe teritoriul actual al Ungariei.

Nupțialitatea în Ungaria arată fenomenul caracteristic populației din comune urbane. Imediat după războiu, în 1919, reacțiunea compensatoare a fost foarte mare, cifra căsătoriilor ajungând la 19·3 la 1000 locuitori, cea mai mare cifră din Europa în acel an. Foarte probabil că pentru cifra aceasta mare e responsabil în parte și regimul comunist instituit în 1919 pentru un timp în Ungaria. Aceasta se vede și din faptul că în anii următori nupțialitatea scade foarte brusc, în 1920 e deja numai 13·1 și în 1923 numai 9·6 la 1000, ca în 1925 să scadă la 8·8 la 1000 locuitori. Scăderea e destul de pronunțată față de nupțialitatea antebelică calculată pe teritoriul actual al Ungariei, 9·1 la 1000 de locuitori, și e și mai scăzută față de nupțialitatea Ungariei dintre granițele vechi.

Natalitatea deja nu mai prezintă reacția compensatoare de după războiu cu toate că nupțialitatea a fost urcată în 1919 și 1920. Un alt fenomen caracteristic populației urbane. Dacă nupțialitatea de 19·3 la 1000 locuitori în 1919 ar fi fost în majoritate la populația rurală, sigur că natalitatea ar fi fost mult mai urcată, așa nu ajunge nici cifra antebelică, calculată pe teritoriul actual al Ungariei, de cum să ajungă natalitatea Ungariei din granițele vechi, 39·5‰.

Mortalitatea generală e mai mică ca cea antebelică, reducerea mai cu seamă în primii ani de după războiu nu e așa mare cum s'ar putea accepta din reducerea natalității. O scădere mai pronunțată a mortalității se observă numai în 1925, nu știm dacă această tendință de scădere va mai continua și în anii următori.

Explicația mortalității generale încă suficient de pronunțată o găsim în parte în *mortalitatea infantilă* considerabil de mare. Se menține aproape la același nivel ca înainte de războiu, cu o scădere mai pronunțată numai în 1925. Mortalitatea infantilă a Ungariei e mai mare ca a Bulgariei. Dacă considerăm mortalitatea infantilă ca indice a situației igienice și sanitare, concluziile ce le putem trage asupra Ungariei nu sunt dintre cele mai favorabile.

Excedentul natural al populației e mai redus ca cel antebelic, chiar și în anii compensatori de după războiu. Explicația în primul rând e natalitatea mică, fenomen caracteristic populației urbane.

Înainte de războiu ungarilor susțineau și încercau să demonstreze că unele fenomene demografice ca de ex. mortalitatea infantilă, etc. s'ar datori inferiorității culturale a „naționalităților”. Azi când aceste naționalități nu le mai strică statistica, vedem, că situația nu e tocmai așa de strălucită, pe cum se așteptau.

Urmărirea mișcării populației din *Rusia* se poate face foarte greu și în parte incomplet. Anii tulburi ai revoluției după prăbușirea imperiului țarist, despărțirea bisericii de stat, luarea actelor civile din mâna preoțimei și încredințarea lor funcționarilor speciali, o măsură bună dar fără rezultate imediate, sunt tot atâtea

motive ca datele statistice pe primii ani a regimului sovietic să fie incomplete.

Totuși în unele gubernii s'au putut aduna datele necesare în mod satisfăcător. Așa s'au obținut date corecte din 18 gubernii centrale și orașele Moscova și Leningrad, pe anii 1920—1922, referitor la o populație de 28,000.000 locuitori. O cifră suficient de mare ca să putem trage concluzii aproximative asupra restului țării. Să urmărim deci mișcarea populației de pe acest teritoriu.

Nupțialitatea are o tendință de creștere. Cifra medie în 1920 a fost de 9·9 la 1000 locuitori, 11·6 în 1921 și 13·7 în 1922. Ea a variat foarte mult după regiuni în acelaș an, în o regiune a fost de 5·6, în altele de 18·4 la 1000 locuitori.

Natalitatea de pe acelaș teritoriu arată încă o tendință de creștere. Ea a fost de 31·4 la 1000 în 1920 și 34·9 în 1922, cu mari variațiuni regionale, în unele natalitatea ajungând până la 53 la 1000. În Republica Tatarilor și Ciuvasilor, aparținând regiunilor înfometate, în anii 1921—1922 s'a observat o scădere a natalității.

Variațiunile natalității în regiunile înfometate să văd din tabloul de mai jos :

Anii	Republ. Tatarilor	Republ. Ciuvasilor	In guberniile	
			Saratow	Jekaterinoslav
1920	39·1	53·0	26·7	35·9
1921	30·9	40·6	21·0	43·4
1922	17·8	32·8	25·4	33·4

Evident, afară de foamete a mai influențat natalitatea și mobilizarea generală și nesiguranța economică și politică din acești ani.

Din *mortalitatea* pe acești ani concluzii generale nu putem trage. Anii 1920, 1921 și 1922 au fost cei mai nesiguri și mai tulburi ai sovietelor. Epidemiile, foametea, tulburări interne, toate au contribuit ca mișcarea populației să se prezinte sub formele cele mai slabe. Cifrele de mai jos trebuie privite deci în lumina acestor explicațiuni.

Mortalitatea generală în Rusia până la 1902 a fost totdeauna peste 30 la 1000, în unii ani de epidemii mortalitatea generală a trecut și de 40 la 1000, ca de ex. în 1872 când mortalitatea generală a fost de 41·2 la 1000. În 1912 a fost însă redusă la 26·5‰. Față de această cifră mortalitatea de 36·5‰, în 1920 arată o creștere considerabilă, explicația însă o găsim în epidemiile ce au bătuit în acești ani Rusia, în special tifosul exantematic. În 1921 după potolirea epidemiilor mortalitatea scade la 29‰, ca în 1922 să se urce iar la 34‰ în urma foametei ce a bătuit cu furie în unele părți a Rusiei. În unele gubernii ravigiile făcute de foamete au fost așa de mari încât mortalitatea s'a urcat la cifra de 56‰, ca de ex. în Jekaterinoslav și la 59·5‰ în Republica Tatarilor.

În rezumat mișcarea demografică din aceste 18 gubernii și 2 orașe mari, reprezentând o populație de 28,000.000, a fost următoarea :

Anul	Căsătorii la 1000 loc.	Născuți vii la 1000 loc.	Morți la 1000 loc.	Excedentul natural la 1000 loc.
1920	9·9	31·4	36·5	— 5·1
1921	11·6	32·6	29·0	3·6
1922	13·7	34·9	34·0	0·9

În anul 1923, fiind mai liniștit din punct de vedere politic și mai puțin bătut de epidemii și foamete, mișcarea populației încă prezintă un tablou mai favorabil.

Tabloul de mai jos, referindu-se la 35 gubernii, reprezentând o populație de 49,250.000 locuitori, ne arată mișcarea populației în anul 1923 în aceste gubernii :

Nrul căsătoriilor 12·8 la 1000

„ născuților vii 42·5 „ 1000

„ morților 22·7 „ 1000

Excedentul natural 19·8 „ 1000

În comparație dăm mișcarea populației din 50 gubernii din Rusia europeană în anul 1912 :

Căsătorii 8 la 1000

Născuți vii 43·7 „ 1000

Morți 26·5 „ 1000

Excedentul natural 17·2 „ 1000

Vedem deci, că ameliorarea este atât de favorabilă față de situația antebelică, încât numai Bulgaria se poate compara cu un excedent natural de 19·0 la 1000, un excedent considerabil mai mare ca al României. Variațiunile teritoriale sunt și acum mari, dar în unele locuri situația e atât de bună încât nu se poate explica numai printr'un efort și pricepere a autorităților sovietice depuse pentru ocrotirea capitalului uman.

Tabloul de mai jos este destul de elocvent în privința aceasta, arătându-ne mișcarea populației în anul 1923 în diferite regiuni ale Rusiei :

	Născuți vii la 1000 loc.	Morți la 1000 loc.	Excedentul natural la 1000 loc.
Moscova (oraș)	30·5	14·7	15·8
Moscova (gub.)	40·3	17·8	22·5
Wladimir (gub.)	45·5	24·1	21·4
Kaluga (gub.)	45·2	21·8	23·4
Iaroslav	34·2	17·8	16·4

În anul 1925 avem deja o statistică referitoare la 111,330.000 locuitori, adică aproape întreaga Rusie europeană.

Mișcarea populației după regiuni politice, pe anul 1925, o vedem din tabloul de mai jos :

	Nrul pop.	Căsătorii la 1000 loc.	Divorțurile la 100 căsătorii	Născuții vii la 1000 loc.	Morți la 1000 loc.	Mort. inf. la 100 noi năs.	Excedentul nat. la 1000 loc.
Rusia sovietică europeană	79.449.000	9.8	15.3	44.9	24.4	20.6	20.5
Ucraina	27.755.000	10.6	16.6	42.7	19.2	14.6	23.5
Rusia albă	4.126.000	10.5	12.0	41.8	18.9	12.5	22.9
Partea europeană a U. S. S. R.	111.330.000	10.0	15.3	44.2	42.9	18.7	21.3

Tabloul rezumativ de mai sus ne arată că Rusia a ajuns starea cea mai înfloritoare în ceea ce privește creșterea populației, având un excedent natural de 2 ori, de 3 ori și chiar de 4 ori mai mare ca al altor țări, și numai Bulgaria se menține aproape la același nivel.

Un excedent natural așa de mare a populației, este explicabil numai dacă o serie întreagă de factori acționează în mod favorabil asupra populației.

Azi Rusia e țara cu cea mai mare cifră a nupțialității, a divorțurilor, a nașterilor, a excedentului natural. Având mortalitatea relativ redusă, natalitatea ridicată, are asigurat sporul cel mai mare al populației din Europa întreagă.

Păstrându-se tendințele actuale ale mișcării populației, e ușor de calculat, că în 1927 numărul noui născuților din Ucraina, cu o populație calculată de 28.000.000 locuitori, a fost mai mare ca a nouilor născuți din Germania (populația 62.409.000), iar excedentul natural al Ucrainei a fost mai mare ca al Germaniei și al Franței laolaltă. E semnul sigur al vigoarei naționale.

Motivul acestei situații înfloritoare a populației se află și aici, ca și în Bulgaria, în vârsta tânără a căsătoriiților de ambele sexe. Așa în anul 1925 din totalul bărbaților căsătoriiți în acel an, 62% au fost de 25 ani ori mai puțin și din femeile măritate în acel an 75% erau de 25 ani ori mai puțin.

Mortalitatea infantilă drept că e ridicată față de țările occidentale (Germania, Anglia etc.) însă raportându-ne la natalitate, nu numai că nu e mai mare, dar o putem considera chiar mică. Natalitatea în Rusia e de 44.2 la 1000 locuitori, mortalitatea infantilă de 18.7 la 1000 noi născuți. Natalitatea în Germania e de 20.7 la 1000 locuitori, mortalitatea infantilă e de 10.5 la 1000 noi născuți.

Urmărirea mișcării populației din *România* încă se izbește de

mari greutate. Din 1912 nu s'a mai făcut recensământ general. Statistica din anii de războiu este incompletă, ceea ce provinciilor noi încă nu a fost verificată, numărul populației e calculat numai cu aproximație, așa dar cifrele referitor la mișcarea populației din România încă sunt susceptibile de critică.

Nupțialitatea în România antebelică a fost destul de ridicată, 10.5 la 1000 locuitori, dar a reacționat foarte sensibil în 1912 și 1913, pe timpul războiului balcanic, având o scădere considerabilă, cu toate, că România nu a luat parte mai activă la acel războiu. Tendința de scădere s'a păstrat și în anul 1914 (8.4 la 1000 locuitori) sub influența războiului mondial, și s'a accentuat și mai mult în 1915 (7.7 la 1000 locuitori) deși România nu intrase încă în războiu. Pe anii 1916—1917 lipsesc datele, dar cunoscând situația României din timpul războiului, ușor putem trage concluzia că numărul căsătoriilor a fost redus. Din faptul, că reacțiunea compensatoare de după războiu a fost slabă și de scurtă durată, chiar și dacă nu am cunoaște pierderile României vechi și ale provinciilor, am putea trage concluzii asupra lor.

Nupțialitatea în România are de altcum o tendință continuă de scădere, a cărei motiv pe lângă multe altele, e de sigur și situația economico-financiară de după războiu.

Natalitatea înainte de războiu a fost mare în România, dar treptat-treptat a scăzut până la intrarea României în războiu. Pe anii 1916—1917 nu cunoaștem datele, în 1918 a fost de numai 15.8 la 1000 locuitori, o cifră explicabilă prin situația de atunci a României.

Reacțiunea compensatoare de după război a fost destul de frumoasă, 39.6 la 1000, în România veche și 33.7 în 1920 și 38.5 în 1921 în România întregită. Tendința este de descreștere.

Mortalitatea din România a fost mare și înainte de războiu și se menține la un nivel înalt și după războiu. Maximul l'a ajuns în 1918 cu o mortalitate de 45.7‰ și 1919 cu 36.2‰, o mortalitate datorită nu atât pierderilor pe câmpul de luptă, ci în primul rând epidemiilor, în special tifosului exantematic. Mortalitatea generală a fost foarte influențată de mortalitatea infantilă, care în unele regiuni s'a ridicat până aproape de 100‰.

Mortalitatea României întregite încă e tot foarte mare. 25.9‰ în 1920, 22.8‰ în 1923, mai mare deci ca a Bulgariei și a Rusiei, ceea ce se poate explica numai prin un desinteres față de nevoile sanitare ale populației.

Excedentul natural al populației înainte de războiu a fost foarte frumos, a scăzut însă v. rtiginos în timpul războiului, ca în 1918 să fie — 29.9‰, adică în acel an numărul noui născuților nu numai că nu a fost mai mare, ca numărul morților, ci chiar mai mic cu 29.9 la 1000 locuitori, adică în loc să sporească populația țării a scăzut. Incetul se reface, 3.4‰ în România veche în 1919, 7.8‰ în 1920 în România întregită. O reacțiune compensatoare se observă numai în 1921, este însă slabă și de scurtă durată.

Tabloul de mai jos, deși incomplet, ne arată mișcarea populației României din 1911 până la 1925:

Anii	Căsătorii la 1000 loc.	Născuți vii la 1000 loc.	Morți la 1000 loc.	Excedentul natural la 1000 loc.	Mort. inf. la 100 noi născ.
1911	10.5	43.0	25.7	17.3	19.7
1912	8.6	43.4	22.9	20.5	18.6
1913	9.2	42.1	26.1	16.0	20.2
1914	8.4	42.1	23.5	18.6	18.7
1915	7.7	40.5	24.5	16.0	19.9
1916	—	—	—	—	—
1917	—	—	—	—	—
1918	8.8	15.8	45.7	— 29.9	30.1
1919	10.0	39.6	36.2	3.4	—
1920	12.9	33.7	25.9	7.8	22.2
1921	12.3	38.5	23.1	15.4	21.4
1922	10.4	37.5	23.0	14.5	20.6
1923	—	37.0	22.8	14.2	20.6
1924	9.0	36.6	22.5	14.1	20.3
1925	8.9	35.1	21.0	14.1	18.9

Ca o comparație dăm mai jos excedentul natural și natalitatea din diferite țări europene pe anii 1922—1924:

Excedentul natural la 1000 locuitori	Țara	Natalitatea la 1000 locuitori				
		20	10	0	30	40
20	FRANTA	193				
33	ESTONIA	190				
55	IRLANDA STAT LIBRE	194				
63	AUSTRIA	226				
68	SUEDIA	188				
71	ELVETIA	195				
71	BELGIA	202				
74	ANGLIA	196				
76	IRLANDA de nord	229				
77	LETONIA	219				
79	GERMANIA	214				
80	UNGARIA	280				
87	SCOTIA	227				
95	FINLANDA	235				
100	SPANIA	303				
110	DANEMARCA	221				
110	NORVEGIA	226				
111	CEHO-SLOV.	272				
121	LITUANIA	246				
121	PORTUGALIA	329				
126	ITALIA	297				
142	ROMANIA	370				
152	OLANDA	257				
182	BULGARIA	399				
192	RUSIA SOVIET	425				
21	UCRAINA	383				

Dupa E. Roesle 1926.

Concluziile ce se pot trage sunt următoarele :

Natalitatea în România este suficient de mare, nu trebuie făcut nici un efort pentru ridicarea ei, ci numai pentru menținerea ei, întrucât aceasta va fi posibil. În schimb mortalitatea generală și mortalitatea infantilă este foarte mare, mai mare ca în țări, cari nici din punct de vedere economic, nici din punct de vedere cultural, nu stau mai bine ca noi, ori poate nici așa de bine, cum e de ex. Bulgaria și Rusia. Acest fapt se explică numai prin lipsa unei organizațiuni puternice de ocrotire a capitalului uman, prin lipsa de coordonare a tuturor activităților Statului pentru binele poporului, într'un cuvânt prin lipsa de interes a Statului față de propriile lui interese.

Nu trebuie să intrăm în speculațiuni complicate ca să prevedem viitorul unei națiuni. O natalitate mare și o mortalitate mică arată sănătatea și vigoarea unei națiuni, cu tot complexul de situațiuni pe cari și le crează.

E de prevăzut, că natalitatea va scădea și la noi, pe cum a scăzut și în alte țări, cu progresul civilizației. Va fi o scădere căreia nu-i putem opune nimic, fiind determinată de factori pe cari nu-i dominăm. Ca totuși să ne menținem la un excedent mare, ca să ne demonstrăm vigoarea și sănătatea, trebuie să combatem mortalitatea. Natalitatea nu o putem influența, sau uumai cu greu și puțin, mortalitatea însă o putem combate în mod precis și sigur, în câțiva ani o putem reduce cu 20—50%. Această combatere a mortalității trebuie să o începem cât mai curând, să nu așteptăm ca să ne ajungă declinul natalității cu o așa mare mortalitate, fiindcă ajungem la o populație staționară sau chiar deficitară ca de ex. Franța.

Franța, cel puțin, a avut norocul că înainte de a ajunge la declinul numărului populației și-a ajuns apogeul cultural. Noi putem fi mai puțin norocoși, ne poate ajunge declinul populației înainte de a ne fi ajuns apogeul cultural.

M. Zolog.

Criza morală de astăzi și felul cum trebuie privită conștiința morală.

Trebuie să recunoaștem faptul, că trecem prin o criză morală. Spectacolul pe care ni-l oferă conduita indivizilor din diferitele medii familiare și sociale, ne dovedește în deajuns o stare de slăbire a idealului moral, atât din organismul individual cât și din cel social.

În toate epocile au existat — este drept — indivizi, care de

și vedeau și înțelegeau binele, practicau răul. — Aceia ce pare propriu vremurilor de astăzi, este tocmai faptul, că binele se arată mai puțin înțeles și principiile noi și practice pentru limitarea răului mai puțin luate în seamă.

Am putea spune, că epoca prezentă este o epocă în care se arată o imoralitate și amoralitate ca și în alte epoce din trecut, dar tulburările morale se arată mai vădite și mai mărite, prin ignoranța binelui și prin slaba perseverență în aplicarea regulilor de bună conduită.

Față de dezertarea moralei din familie, școală, biserică, societate etc. față de tulburările și bolile morale, educatorii încearcă măsuri, totuși criza nu numai că dăinuște dar se arată mai vie. Se impune deci ca membrii Societății de psihologie, neurologie și psihiatrie să-și spună cuvântul și să caute să provoace la acest congres al societății, discuțiuni pentru o cât mai bună evidențiere a mijloacelor biologice și psihologice, prin care se poate ajuta la oprirea dezertării moralei și la reducerea numărului de victime ce se recrutează printre acei cu tulburări morale.

În general, privim simțul sau conștiința morală, ca un instinct fundamental, ca o facultate de a judeca în mod spontan binele și răul, instinct, care cu timpul suferă transformări sau modificări în intelectul sau în conștiința noastră.

Acest instinct s'a dezvoltat și se dezvoltă în cursul vremii, în sensul și măsura misiunii noastre de a munci, pentru obținerea a unui cât mai mare bine, în conservarea, apărarea și dezvoltarea ființei noastre și a speciei noastre.

În săvârșirea unui act, noi simțim imediat deci, dacă el este bun sau rău, întocmai precum simțim dacă este frumos sau urât. Conștiința noastră nu intervine în această operațiune intelectuală — pentru un moment — de cât ca martoră.

Judecata aceasta a binelui și răului, nu este rezultatul pur al raționamentului condus de sensibilitatea conscientă, ci a unui sentiment superior, a unei sensibilități cerebrale fundamentale, directă planului universal.

În fața unui act, omul deci, se amparează de instinctul său moral și-l aduce și îl transformă în conștiința sa. În această din urmă operație, joacă negreșit un rol important: nivelul intelectual, instrucția și educația individului etc.

1) Analiza binelui și răului (individual și universal) se poate citi detaliat în articolul subsemnatului: „Simțul moral cu componentele sale binele și rău“. Rev. Transilvania, 1928.

Este drept, că din copilărie suntem mereu educați în ceiace este bine sau rău.

Această educație — precum știm — se face tot atât de sumar pe cât de repede. — S'ar părea că educația aceasta nu are alt scop, de cât de a pune în mișcare, mașina instinctivă din noi. Și aceasta se confirmă prin faptul, că imediat ce simțul moral a fost escitat sau provocat, el începe să se desvolte și depășind cazurile particulare care i-au servit la formație sau provocație, se generalizează, devenind un principiu superior, căruia îi putem da toate aplicațiunile.

Toate cunoștințele și învățămintele obținute prin instrucție și educație, rămân precum știm limitate și mutabile, având la bază un cadru, o idee forță, o dogmă etc. venită prin afirmațiuni mai mult sau mai puțin imperative scoase prin gura instructorilor și educatorilor prin consimțământul general sau prin acel al majorității indivizilor din societatea respectivă.

Aceste cunoștințe sau principii rare ori se înalță la raporturi mai universale, și ele permit numai, a face instinctul moral conscient, sub forma uneia sau altei interpretări.

Simțul sau conștiința morală se arată diferit în fiecare din manifestațiunile sale. Noi nu avem deci o conștiință morală, dar conștiințe morale și acest fapt îl observăm mai bine, atunci când împrejurările ne pun în situația de a comite ceva rău, sau atunci când ezităm la un act, întrebându-ne de care parte este datoria noastră. În acel moment, vedem, cât de compusă se arată conștiința noastră morală și cum sistemul acestei conștiințe, devine specific pentru fiecare caz particular.

Totuși în complexul sistemului de conștiință morală putem distinge 3 senzibilități mai importante *a)* o senzibilitate sau senzațiune obiectivă față de obiectul provocator, *b)* o senzațiune generală funcțională a binelui și răului, *c)* și o senzibilitate de sine însuși ca agent moral de bine sau rău (senzibilitatea cenestezică morală).

Prima senzibilitate, este o senzibilitate directă față de obiectul escitator sau provocator și ea crează un sistem al cărui act final este binele (adică partea pozitivă) sau răul, (adecă partea negativă).

Nu putem să ne închipuim că ar exista o activitate a binelui sau răului, fără să existe această senzațiune obiectivă. Și această senzațiune nu poate fi privită de cât ca rezultatul unui mecanism al specializării, al diferențierii, al adaptațiunii la anumite funcțiuni particulare. Când un agent de bine sau de rău, nu face tot binele sau tot răul de care este capabil, nu trebuie să punem

acest fapt pe socoteala defectului de zel sau de slăbire a voinței în cazul I, nici a scrupulului și restului de vârtute în cazul II; aceste fapte sunt datorite numai nedesvoltării suficiente a senzibilității obiective, care ne conduce la aplicarea binelui sau răului.

Senzibilitatea sau senzațiunea obiectivă este variabilă. — Ea poate fi deci: mai mult sau mai puțin vie, atractivă, apetisantă, escitantă etc. după calitatea sau cantitatea obiectului. Senzibilitatea care se atașează unui obiect, trebuind să privească acest obiect sub diferite raporturi, urmează că unul și același obiect poate fi privit uneori ca pozitiv; (adecă să ne conducă spre bine) alteori ca negativ (adecă să ne conducă spre rău); iar alteori ca neutru (adecă să ni se arate cu totul indiferent din punct de vedere moral).

Senzibilitatea generală funcțională de bine sau de rău, constituie senzibilitatea superioară universală sau vorbind cu termeni de logică am putea spune, că este sfera noțiunii de bine sau rău în câmpul căreia senzibilitatea obiectivă s'ar așeza numai ca o notă. Din felul acestei așezări rezultă, caracterul moral.

Moralitatea pentru un individ, nu ar fi deci de cât raportul natural care se stabilește între senzațiunea obiectivă și senzațiunea sa generală funcțională pentru bine sau rău. Conflictul dintre aceste două senzațiuni, ne duce la o rezultantă, care este conformă fie cu ideia de bine, fie cu cea de rău.

Cum raportul dintre aceste senzațiuni, se stabilește în domeniul inteligenței, în sistemul rațiunii, urmează că și ceia ce noi numim logic sau illogic, rațional sau nerațional să nu fie de cât raportul pozitiv (de bine) sau negativ (de rău), dintre aceste senzibilități și că reprezentările cerebrale, să fie considerate ca bune sau rele, după cum senzibilitățile la întreg și la parte, se exercită sau nu în armonie.

Raționalul și neraționalul, moralul și imoralul, nu sunt decât forme de rațiune, în logica și spirit ca și morala în conduită, se confundă cu ceia ce noi numim înțelepciune.

Senzibilitatea noastră funcțională tinzând către planul universal sădește mai mult în noi sentimentul binelui adecă rezultanta pozitivă a acestui plan, (rezultantă care se obține în univers prin triumful binelui asupra răului). Senzibilitatea obiectivă tinzând către ceva particular, către anumite detalii ale planului universal, către anumite lucruri, care figurează în timp și spațiu, care limitează deci raporturile dintre noi și mediu, ne dă pe lângă tendințele bune și cele rele. Senzațiunile generale rămân deci oricând superioare celor obiective și sentimentul superiorității se mani-

festă totdeauna în noi, prin stima specială în care ținem binele.

Raportul și conflictul dintre aceste două senzațiuni (obiectivă particulară și funcțională generală) ne explică și mecanismul dualității ființei noastre adecă contradicțiile cu noi înșine, lupta cu conștiința noastră, tendința simultană la bine și rău etc.

Să nu ne închipuim că această senzibilitate generală sau universală din noi este o senzațiune simplă, neschimbată. — Ea este destul de compusă, destul de complexă. — Mai mult ea se individualizează (în sânul ei), în atâtea senzibilități particulare, câte forme diferite de bine și rău pot exista. — Aceste individualizări particulare sunt inegale între ele și o senzibilitate spre bine se poate prezenta uneori mai viu, alteori mai slab sau mai puțin existent. — Acest fapt ne explică posibilitatea, cum un om poate prezenta un simț moral dezvoltat sub un raport și aproape nul sub un altul.

Senzibilitatea de sine ca agent moral, este iarăși o senzibilitate cenestezică complexă, care pe lângă că ne dă sentimentul de sine, ne mai dă și pe acel de bine și rău. Această senzațiune se modalizează diferit.

Prin combinarea ei cu senzațiunea generală, (deci cu sistemul rațiunii) și cu cea obiectivă, se scot la lumină diferitele sentimente de bine (al datoriei, al amorului propriu, onoarei, al meritului etc.) sau de rău (greșeli, lipsă de demnitate, etc.)

La aceste feluri de senzibilități principale, se pot adăuga încă multe alte senzibilități secundare, care tind la raporturi diverse și care se condiționează în timp și spațiu.

În un act public sau privat de exemplu care riscă să nu rămână secret, senzibilitatea față de aproapele nostru intervine, fie sub o formă variabilă de bine (stimă, respect, admirație, recompensă etc.) fie de rău (dispreț, mânie, resbunare, reproș, pedepse etc.).

În regulă generală putem spune, că senzibilitățile care intervin în mecanismul conștiinței sunt numeroase, diferite și combinate între ele în mod special pentru fiecare caz particular.

De aceste senzibilități trebuie să ținem compt nu numai în studiul conștiinței morale la oamenii normali, dar și la cei bolnavi și în special la imorali, amoralii și perverși morali.

Dr. Bardonnnet în Neomonismul său (din care am luat foarte multe date) expune în tablouri, foarte schematic atât mecanica morală la sănătoși, cât și la acei atinși de tulburări morale. — Cadrul restrâns al lucrării de față nu-mi permite a insista mai mult în această direcțiune.

Dr G. PREDA

vice-președinte al „Astrei“.

PROIECT DE STATUTE
 pentru
ORGANIZAȚIUNEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI EUGENICĂ
SUB AUSPICILE „ASTREI“.

Scopul organizației.

Art. 1. — Se înființează sub auspiciile Asociației pentru literatura română și cultura poporului român („Astra“) o organizație de educație fizică și eugenică a românilor de pretutindeni, sub denumirea de „Șoimii Carpaților“ (sau Vulturii Astrei).

Art. 2. — Sediul central al organizației este: Cluj.

Art. 3. — Scopul ei este, de a contribui la dezvoltarea prosperă a neamului românesc, prin cultivarea vigoarei trupesti și sufletești și a disciplinei naționale și biologice.

Mijloace de acțiune.

Art. 4. — Organizația va cuprinde toate vrăstele și ambele sexe și se va extinde asupra tuturor teritoriilor locuite de români. Ea va acționa prin: Central University Library Cluj.

Jocuri, exerciții, sport, excursii, coruri, cântece și dansuri naționale, șezători, conferințe, cursuri, expoziții, publicații, întreceri, concursuri și olimpiade.

Membrii și îndatoririle lor.

Art. 5. — Membru al organizației poate să fie orice român din naștere, integru cu trup și suflet.

Art. 6. — Membrii se împartesc după vârsta fiziologică și deci capacitatea lor firească în următoarele categorii și grade:

Categoria I (ocrotiți).

Gradul I,	băieți și fete între 3—6 ani,	fiind numiți	puișori.
„ II,	„ „ „ „ 7—13 „ „	„ „	„ sburători.
„ III,	„ „ „ „ 14—17 „ „	„ „	„ șoimii mici (vulturași).

Categoria II (educatori-ocrotitori).

Gradul IV,	adulți între 18—34 ani fiind numiți șoimi (vulturi).
„ V,	„ dela 35 ani în sus fiind numiți șoimari (vulturi mari).

Art. 7. — Repartizarea membrilor pe aceste categorii și grade se va face în baza unor examinări medicale și psihologice.

Art. 8. — Pentru fiecare dintre aceste grupări este obliga-

torie însușirea anumitor cunoștințe, îndemănări și atitudini, indispensabile pentru o viață prosperă în sens individual sau național, și anume din domeniul biologiei, igienei, educației fizice, istoriei naționale, eticei și vieții practice, acomodată capacității de pricepere și acțiune a membrilor. Ele se vor fixa într'o programă analitică, respectând și particularitățile impuse prin deosebiri între sexe, populațiune rurală și urbană și altele.

Art. 9. — Avansarea din grad în grad se condiționează de constatarea dezvoltării biologice necesare, ca și a însușirii cunoștințelor prescrise.

Art. 10. — Acele persoane, cari cer primirea într'un grad mai înaintat fără a fi trecut prin gradele anterioare, trebuie să dea dovada dezvoltării și cunoștințelor prescrise, și să treacă peste un stagiul de încercare, care nu poate fi mai scurt de $\frac{1}{2}$ an.

• **Art. 11.** — Pentru a putea urmări dezvoltarea biologică a membrilor și a-i putea îndruma în consecință, se va purta despre fiecare membru o fișă individuală, în care se va introduce din an în an toate datele necesare pentru a avea o imagine cât de fidelă a personalității respective.

Art. 12. — Se vor institui examinări medicale anuale sau bianuale gratuite pentru toți membrii în scopul de a-le controla sănătatea, a constata eventuale boli dela începutul lor și de a iniția din vreme măsurile necesare pentru restabilirea sănătății.

Art. 13. — Membrilor din categoria I este cu desăvârșire interzisă consumația de băuturi alcoolice — de orice fel și tărie ar fi ele — ca și fumatul.

Art. 14. — Membrii organizațiunii nu pot să între în căsătorie înainte de a fi dovedit prin un certificat medical — scurt premergător — că sunt sănătoși în sensul, că nu prezintă nici o primejdie pentru sănătatea soțului sau a urmașilor.

Examinările aceste medicale se vor face exclusiv de medici-membri ai organizațiunii.

Art. 15. — Este strict interzis, de a face în cadrele organizațiunii prozelitism de politică militantă sau confesională.

Art. 16. — Primirea și reconfirmarea membrilor din categoria I se va face anual odată, obligați fiind a depune atunci următorul legământ :

„Eu... făgăduiesc :

Dragoste și recunoștință părinților mei ;

Dragoste naturei și patriei române și

Supunere legii șoimilor mici.

Așa să-mi ajute Dumnezeu !”

Art. 17. — Legea șoimilor mici este :

- a) Șoimul este deschis la minte și suflet,
- b) Este voios și îndrăzneț,
- c) Face cu drag serviciu altora, fără a cere răsplată,
- d) Caută să se ridice tot mai mult în bine și să evite răul,
- e) Privește primejdia în față și nu se teme de luptă,
- f) Iși ține trupul sănătos și sufletul curat,
- g) Spune totdeauna adevărul,
- h) Iubește natura,
- i) Nu-și bate joc de slăbiciunile altora,
- j) Păstrează credința în Dzeu.

Art. 18. — Admiși în categoria II-a șoimii vor trebui să depună următorul jurământ :

„Eu jur credință neamului meu, recunoștință nețărmurită înaintașilor mei, dragoste urmașilor și grija necontenită pentru binele lor firesc. În toate faptele mele mă voi conduce de cinste și adevăr, de conștiința și răspunderea de a fi român.

Așa să-mi ajute Dzeu !“

Art. 19. — Crezul șoimilor este următorul :

„Sunt român și ca atare :

I. Voiu pune totdeauna binele neamului deasupra intereselor mele.

II. Nu voiu uita niciodată că ceea ce sunt am ajuns din vrednicia, firea și jertfa înaintașilor mei.

III. Voiu păstra curat focarul familiei mele și mă voiu feri de tot ce ar primejdui vigoarea trupească și sufletească a urmașilor.

IV. Voiu păstra curat sufletul meu și voiu alunga dela mine orice patimă și amăgire nedeamnă.

V. Voiu păstra curat și sănătos trupul meu și mă voiu feri de tot ce ar putea primejdui sănătatea altora.

VI. Voiu recunoaște priceperea și vrednicia altora și nu voiu cere niciodată ceva, ce nu mi-se cuvine.

VII. Voiu trăi prin muncă cinstită și luptă dreaptă și voiu căuta locul meu în viață după priceperea și vrednicia mea.

VIII. Voiu fi alături de toți aceia cari trăiesc și muncesc pentru binele neamului.

IX. Voiu fi dușman acelora, cari pătează numele de român și primejduiesc vigoarea neamului românesc fie ei frați, fie străini.

X. Voiu păstra credința în Dzeu, dragoste pentru patrie și

în toate faptele mele mă va conduce un gând : viitorul neamului românesc.

Art. 20. — Membrii categoriei II au obligațiunea principală, de a contribui la educația și ocrotirea tinerilor, iar aceștia datorită de a se supune îndrumărilor primite.

Art. 21. — Toți membrii categoriei II vor fi obligați, de a jertfi cel puțin 2 ore pe săptămână, o zi pe lună, o săptămână la an și $\frac{1}{2}$ an odată pentru prosperarea organizațiunei, după norme ce se vor fixa prin congres.

Unitățile de acțiune.

Art. 22. — Organizațiunea se va constitui din următoarele unități în ordine ascendentă : ceată, gloată, centurie, cohortă, legiune ; iar marea legiune va cuprinde toate legiunile la oaltă.

Art. 23. — Conducătorii acestor unități în ordinea înșirată se vor numi : fruntaș, vătaf, căpitan, prefect, tribun și marele tribun. Toate aceste funcțiuni sunt onorifice.

Art. 24. — Nimirile se fac în numele Marelui Tribun, și anume pentru gradele inferioare la propunerea căpitanilor, cu avizul prefectului ; gradele superioare sunt numite direct de Marele Tribun.

Art. 25. — Orice numire se face numai pe baze de merite reale pentru organizațiune și națiune.

Semne distinctive și uniformă.

Art. 26. — Toți membrii în drept vor purta ca semn distinctiv emblema organizațiunei pe cocardă. Se vor purta mai departe semne de distingere după categorii și grade, situația în conducere și altele cari se vor crede necesar.

Unitățile superioare vor avea drapele, cele inferioare fanioane distincte.

Art. 27. — Uniforma organizațiunei va fi un costum național adaptat în mod potrivit.

Recompense.

Art. 28. — Fapte și merite excepționale se vor recompensa prin laude, decorații și premii. Onoruri deosebite se vor da marelui de copii mulți și sănătoși și părinților de oameni, cari s'au distins prin merite incontestabile și superioare pentru prosperarea biologică a neamului.

În fiește care an — cu ocazia congresului — se va selecționa prin concursuri cel mai distins de fiecare grad — în afară de gradul V — vizând cea mai perfectă și armonică dezvoltare a

personalității întregi, deci atât a fizicului cât și a intelectului și sufletului. Primul reușit de fiecare grad va avea dreptul să poarte un an un semn și un titlu distinctiv.

Pedepse.

Art. 29. — Abaterile dela îndatoriri se pedepsesc după gravitatea lor prin :

Avertisment particular.

Avertisment public.

Pierderea temporară de a purta insigna.

” ” de a purta uniforma.

Pierderea decorațiilor, ștergerea laudelor etc.

Eliminarea temporară.

” definitivă.

Art. 30. — Nu poate să aparțină organizației :

bețivul,

criminalul,

trădătorul de neam,

cel ce în mod conștient infectează pe altcineva,

cel ce-și bate joc de numele de român.

Deviză, salut și patron.

Art. 31. — Deviza șoimilor este : Totul pentru binele neamului.

Art. 32. — Salutul șoimilor este : Sănătate !

Art. 33. — Patronul șoimilor este : Sft. Gheorghe.

Partea feminină a organizației.

Art. 34. — Membrele organizației vor avea unitățile lor paralele cu acele ale bărbaților. Toate articolele precedente se referă potrivit acomodate și la membre.

Conducerea.

Art. 35. — Organizația este condusă de Marele Tribunal ajutat de Consiliul suprem, Marele sfat și Congres.

Art. 36. — Marele Tribunal este ales pe o perioadă de 8 ani prin Congres la propunerea Marelui Sfat și Consiliului suprem unite. Candidații vor trebui să îndeplinească următoarele condițiuni : să fie integru, să fi aparținut ca unul dintre cei mai meritoși organizației, să se fi distins printr'o muncă rodnică în domeniul național-cultural și să fie suficient pregătit pentru a putea conduce, îndruma și controla mersul organizației. Marele Tribunal poate fi reales.

Art. 37. — Alături de Marele Tribunal și în subordine va fi conducătoarea supremă a suborganizației feminine, totodată și membră a consiliului suprem.

Art. 38. — Consiliul suprem cuprinde 10 membrii cari sunt totodată și membrii activi ai secției pentru educație fizică și morală a Astei. Acești membrii se aleg la propunerea Marelui Tribunal pe o perioadă de 5 ani și funcționează în conformitate cu regulamentul „Astei”. — Ei sunt reeligibili odată numai.

Art. 39. — Președintele Consiliului suprem este totodată și locțiitorul Marelui Tribunal.

Art. 40. — Atribuțiile Consiliului suprem sunt consultative. El este organul științific și îndrumător al organizației, care studiază mersul organizației, face propuneri referitor la perfecționarea ei, opiniază toate chestiunile și problemele mai importante de natură tehnică și administrativă, a căror rezolvire întrece atribuțiile organelor de conducere descentralizate, alcătuiește anteproiectul de buget, organizează propaganda și garantează colaborarea strânsă cu Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român.

Art. 41. — Consiliul suprem își poate complecta cadrele prin alegerea de membrii corespondenți (sfetnici), cari vor forma comisiile de specialiști necesare organizației.

Art. 42. — Funcțiunea membrilor Consiliului suprem este onorifică.

Art. 43. — Membrii Consiliului suprem se aleg dintre persoane distinse aparținând organizației, cari au dat dovadă printr’o muncă rodnică, că se interesează în mod deosebit și priceput de soarta organizației.

Art. 44. — Din sânul Consiliului suprem Marele Tribunal numește un ispravnic, director tehnic și administrativ al organizației, care garantează continuitatea în conducere și este organul central de executivă, fiind raportorul permanent al Consiliului suprem.

Art. 45. — Ispravnicul — ajutat pentru partea feminină a organizației de o reprezentantă a acesteia — va avea la dispoziția sa un oficiu, organizat în scopul de a executa lucrările cerute de organele centrale de conducere și de a îndeplini agendele biroului central administrativ al organizației. Funcționarii acestui oficiu vor fi salariați.

Art. 46. — Persoanele încredințate cu administrarea de valori și bunuri sunt răspunzătoare din toate punctele de vedere.

Art. 47. — Marele Sfat se compune din membrii de onoare

ai organizațiunei, cari au dobândit acest titlu — fiind membrii ai organizațiunei — prin faptul, că s'au distins în mod deosebit și au binemeritat printr'o muncă rodnică în interesul propășirii etnice a neamului românesc. El nu poate cuprinde mai mult de 20 membrii bărbați și 20 membre femei, cari se aleg — exclusiv în baza meritelor lor recunoscute și necontestate, întâi la propunerea Marelui Tribun și apoi prin cooptare, cu aprobarea Congresului.

Art. 48. — Atribuțiile Marelui Sfat sunt: A patrona organizațiunea, a-i da tot concursul moral, a aviza într'o ședință premergătoare Congresului toate chestiunile la ordinea zilei ale acestuia și a participa la solemnitățile organizațiunei.

Art. 49. — Congresul șoimilor se întrunește odată la an, poate fi însă convocat la caz de nevoie și în ședință extraordinară. Atribuțiile Congresului sunt: verificarea activității anului trecut, deliberarea asupra chestiunilor de importanță principiară, hotărârea asupra unor eventuale modificări de statute și îndeplinirea celorlalte îndatoriri atribuite prin aceste statute și prin regulament. Congresul va fi totodată un prilej de manifestare publică a organizației.

Art. 50. — Modificarea statutelor, care în nici un caz nu se poate referi la scopul organizației, este admisibilă numai, dacă propunerea referitoare s'a făcut în scris cu cel puțin o lună înainte congresului, dacă a fost opiniată de Consiliul suprem și Marele Sfat și aprobată de Marele Tribun.

Art. 51. — Organizarea descentralizată tehnică și administrativă se fixează prin regulament.

Olimpiade și zilele organizației.

Art. 52. — Din 3 în 3 ani se va ține cu ocazia congresului sau la altă dată potrivită Olimpiada șoimilor, la care vor putea participa și alte organizațiuni similare din țară și streinătate. Intrucerile vor fi din domeniul educației fizice, a artei și literaturii.

Art. 53. — O săptămână la an, și anume săptămâna înainte Sf. Paști, va fi săptămâna șoimilor. Ea începe cu Dumineca Floriilor, ziua mamelor și a înaintașilor, și se termină cu prima zi de Paști, ziua copiilor și a viitorului. Săptămâna se va întrebuința pentru curățenia externă și sufletească, pentru serbări și manifestări în scop de propagandă.

Partea financiară.

Art. 54. — Membrii organizațiunei sunt obligați a vărsa regulat cotizațiile fixate prin congres.

Aceste cotizații nu se centralizează, ci se întrebunțează exclusiv pentru trebuințele unităților, pentru cari s'a vărsat.

Art. 55. — Alte venituri ale organizației vor proveni din

a) Donațiuni, fundațiuni,

b) Subvenții,

c) Valorizarea produselor membrilor, destinate în acest scop,

d) Expoziții, reprezentații etc.

Art. 56. — Donatorii de 5000 Lei aur sau mai mult, vor avea dreptul de a controla și îndruma activitatea financiară și de a participa prin un delegat autorizat la verificarea anuală a gestiunii.

Lichidarea.

Art. 57. — În caz de disolvare a organizației averea ei trece asupra Asociației pentru literatura română și cultura poporului român.

* * *

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Credem util, a adăuga câteva cuvinte explicative. Educațiunea care se încearcă prin organizațiunea noastră este cea integrală, fizică, intelectuală și morală într'o cât se poate de desăvârșită armonie și acomodată capacității firești a fiecărui membru. Nota dominantă a acestei educațiuni va fi cultivarea conștiinței naționale și grija pentru prosperarea biologică a populațiunii rurale. Toate aceste prin mijloace, cari satisfac necesitatea de mișcare, plăcere și afecțiune a tineretului întrucât se poate în continuu contact cu natura educatoare și recreatoare.

Postulatul cel mai serios va fi incontestabil alcătuirea unei programe analitice, care să ducă de fapt la realizarea scopului complet al organizațiunei. Pentru a da o orientare asupra intențiilor noastre, cari urmează să fie precizate și eventual modificate prin colaborarea specialiștilor respectivi, redăm în câteva cuvinte cadrele programei analitice așa cum o vedem noi.

Cunoștințele din domeniul *biologiei*, a legilor naturale, cari ne conduc viața, se vor câștiga cu ocazia de excursii în natura liberă, atât de bogată în splendide obiecte de demonstrație: *școala naturei*, care atât de plăcut și de perfect poate transmite cunoștințele necesare asupra variațiunei naturale, eredității, asupra evoluției ontogenetice și filogenetice, în general dând și atâtea alte

indicațiuni importante pentru viață. Acomodate capacității firești a copiilor, exigentele vor varia după sex și proveniență, urbană sau rurală a copiilor, pentru ca educațiunea în domeniul biologiei să fie încoronată de cunoașterea evoluției omului și a modului, cum trebuie să ne conformăm în interesul nostru și al națiunii prescripțiunilor legilor biologice și în fine să cunoască fiecare membru fazele principale ale evoluției poporului român.

Tot în mod practic și plăcut — prin exemplu — se vor însuși și cunoștințele și atitudinile necesare din domeniul *igienii*, începând cu educarea curățeniei proprii, a alimentării raționale, a curățeniei mediului ambiant îndeosebi a locuinței, a profilaxiei boalelor infecțioase, pentru ca mai târziu să se transmită cunoștințele necesare asupra vieții sexuale, asupra îndatoririlor părintești în căsătorie, fetele primind și îndrumările elementare în protecțiunea infantilă.

În domeniul *educației fizice*, prin care — înafară de asigurarea unei evoluții normale — la băieți se va desvolta vigoarea și curajul, la fete armonia și ritmul, se vor acomoda fiecărui grad exercițiile și jocurile potrivite capacității fizice, asociate de muzică sau cântece. Controlul periodic al dezvoltării fizice prin măsurarea greutateii și a taliei, prin examinarea inimii și a respirației, va da posibilitatea de a urmări precis efectele favorabile sau nocive ale exercițiilor și mediului de trai, de a doza și acomoda prudent eforturile.

Istoria națională nu se va tălmăci prin lecții sistematice și obositoare. Povești la început, piese teatrale ușoare, poezii, șezători vor da ocaziunile, de a imprima în mintea și sufletul tinerilor fapte și personalități mari ale trecutului nostru. Nu ani de bătlăii, de naștere și moarte de regi vor trebui să obosească memoria copiilor, ci prin descrierea provenienței, copilăriei, a caracterului, muncii și faptelor distinse ale eroilor și eroinelor din trecut și prezent, să se adâncească dragostea conștientă pentru înaintași, conștiința și demnitatea de român și răspunderea pentru viitor. Calitățile noastre etnice se vor explica din originea, așezarea, evoluția noastră și se vor exemplifica prin viața și faptele ale unor înaintași, cari trebuie să rămână în memoria și sufletul generațiilor viitoare, chiar dacă n'au avut norocul, să între în manualele de istorie. Fie în cadrele istoriei, fie în cadrele educației biologice se vor obliga membrii de ași cunoaște — cât e posibil — geneologia lor, trecutul familiei. Mai mult decât faptele excepționale din istoria națională sau universală pot impresiona câteodată fapte de eroism

sau de jertfire, de cari abundă adeseori trecutul celor mai modeste familii de țaran.

Membrii vor învăța *lucruri practice*, menite a le desvolta calitățile specifice fiecăruia și a le fi utile în viață, băteji lucruri de tehnică simplă, fetele lucruri din domeniul artei naționale și a gospodăriei casnice.

Prin culegerea de povești, proverbe, poezii din popor, prin cântece naționale, prin portul național se va adânci dragostea pentru neam și țară.

Să nu se creadă, că fiecare din domeniile schițate va fi complect separat ca metodă și fond de educație, ca lecțiile într'o școală, aproape fără legătură între ele. Scopul întregii organizațiuni fiind național-biologic, aceste principii vor colora în mod specific toată activitatea, care prin îmbinarea și colaborarea tuturor părților ale programei analitice va tinde spre acelaș scop unic. Cu ocazia excursiilor se vor face și exerciții fizice, igienă, se va cânta și povesti, așa cum și exercițiile fizice vor ajuta educația în biologie și igienă și va desvolta conștiința națională, cum de altfel și istoria națională poate fi prilej pentru educația în biologia națiunii și chiar și a igienei. Cluj / Central University Library Cluj

Varietatea aceasta de mijloace simple, urmărind acelaș țel, dă posibilitatea, de a acomoda programul de muncă oricărei împrejurări, oricât de modeste ar fi resursele. Oricât de simplu ar fi începutul, el este un prim pas spre realizarea integrală, o realizare, care desigur nu va urma de azi pe mâine, pe întreg teritoriul locuit de români. Suntem din contra convinși, că va dura multă vreme, până vom ajunge la acel rezultat.

Să nu se creadă mai departe, că pentru fiecare din domeniile schițate ne va trebui instructori specializați. Așa cum în toate organizațiile tinerești, tinerii însuși, controlați și îndrumați de cei mai în vârstă, își fac educația, așa va fi și în organizația noastră. Colaborarea specialiștilor însă ne va fi indispensabilă în elaborarea broșurilor îndrumătoare pentru educatori. Aici va fi partea cea mai dificilă și gingașă a organizării și aici va trebui vreme, muncă, pricepere multă și multă bunăvoință, până vom avea la dispoziție materialul necesar.

Nu am insistat în aceste cuvinte explicative asupra tuturor problemelor atinse în proiectul de statute. O vom face-o mai târziu. Oricine are la suflet soarta neamului nostru și se gândește la ziua de mâine, ne va înțelege mai ușor, fără prea multe explicații. Iar pentru aceia, cari se leagă de cuvinte, sau cari

cu aere de superioritate critică tot ce este idee nouă sau ideal, însă din fire sunt incapabili de a se acomoda cerințelor vremii sau unei obligațiuni superioare, de geaba vom încerca și cele mai voluminoase justificări.

Subsecția de educație fizică
și morală a „Astrei“.

Cercetașii și ONEF.

Citesc în gazete, că Asociația „Cercetașii României“, ar fi trecut la Oficiul național de educație fizică și anume la Direcția generală a cercetașilor și țințașilor la acel oficiu.

Nu tragem nici un moment la îndoială bunele intenții ale ONEF. Credem din contra, că merită recunoștință intenția de a se încărca cu noi îndatorii atât de grele și pline de atâta răspundere și toate aceste numai în interes obștesc. Căci ONEF nu se va îndestuli de a figura formal numai la conducerea cercetașilor ori de a-o patrona numai. Ne-o spune informația din gazete, unde citim, că „în ceea ce privește programul de lucru și activitatea în general a Asociației, ea se va face mai departe după normele și directivele în vigoare — urmând ca ulterior să se dea directive în vederea noii organizațiuni, ce ar urma să primească Asociația în spiritul statutelor și programelor existente“.

E vorba deci de noi directive și de-o nouă organizație! Deocamdată nu ne interesează atât, în care direcție va merge această nouă organizație, dacă ea va urmări scopuri militariste sau nu. Trebuie însă să relevăm greșala care se face atunci, când un oficiu de stat, un institut cu scopuri didactice precis delimitate se însărcinează cu conducerea efectivă și directă a unei organizațiuni libere, care pentru înflorirea ei nu are nevoie numai de directive și la nici un caz de o conducere autoritară, ci de însuflețire, inițiativă descentralizată, autonomia fiecărui membru, limitată numai de necesitatea colaborării solidare în vederea aceluiaș scop. Un birou sau institut nu este o sursă continuă de entuziasm și inițiativă acomodatoare, ci de rutină nivelatoare, preocupată, lipsită de elasticitatea necesară, pentru a se putea acomoda necesităților variate. În toată lumea, Statul patronează numai, ajută, îndrumă, controlează și coordonează organizațiunile, cari în func-

țiunea lor trebuie să se bazeze în mod esențial pe o componentă sufletească, dar nu le conduce direct și singur. Așa este îndeosebi și cu organizațiunile tineretului; ori unde nu este așa și unde în mod nesincer sub titlul unei asociații libere tineretul este forțat a se subordona unei voinți superioare rigide și necruțătoare, care îl aservește scopurilor ei, rezultatul va fi desigur trist pentru tineret.

Suntem convinși, că ONEF prin energia-i cunoscută va reuși să înjghebeze în câteva centre, îndeosebi în București, o organizațiune cercetășească sau de țințași sau cum se va numi, să o îmbrace, să o disciplineze și învețe a face exerciții fizice admirabile. Unde se va afla un om instruit și energic, tinerii adunați prin curiozitatea lor, dorul de mișcare și anumite perspective de recompensă practică vor putea forma unități, cari în mod automat și precis vor reacționa la comandă și vor executa ce li se poruncește.

Dar atât e sigur, că aceasta organizație nu va deveni generală, ea nu se naște și nu va trăi din imboldul firei tinerilor și acomodată cerințelor lor. Educația fizică nu consistă numai din exerciții sau performanțe sportive, executate cu precizie și nice numai din desvoltarea armonică a fizicului. Componenta morală, disciplina, dar mai cu seamă bucuria, plăcerea individuală și nu colectivă care trebuie să o domine, sunt tot atât de esențiale, ca și exercițiile fizice. Chiar dacă ar trebui să ne gândim, de a prepara din vreme tinerii noștri pentru o eventuală luptă de mâine, mai bine facem, dacă îi învățăm în primul rând să fie români conștienți, viguroși, disciplinați, decât dacă i-am instrui să fie în primul rând d. e. buni țințași. Formațiunea caracterului în armonie cu un trup sănătos trebuie să fie țința principală. Și cred, că nime nu neagă, că trebuie să insistăm cu toată energia și trebuie să dorim din tot sufletul, ca generația de mâine să fie mai conștientă de numele de român, mai demnă, cinstită și mai plină de răspundere pentru viitor. Mai mult decât orice alt gând și alte intenții, trebuie să ne preocupe această îndatorire.

Trebuie să ne dăm bine seamă, că cercetașii n'au fost organizați și conduși prin Fundația Carol, ci prin fostul lor comandant suprem, care a plecat. Și de când i-a abandonat, cercetașii au rămas orfani de simbolul care i-a însuflețit, au rămas părăsiți, cu toate că Fundația există mai departe. Situația nu se va schimba prin faptul, că Asociația Cercetașilor a fost trecută ca un obiect de inventar dela Fundație la ONEF. Ei vor rămâne atâta timp părăsiți și desorientați, până când nu se pune în fruntea lor

— nu un institut, sau birou, sau oficiu, ci un ideal nou și o persoană, care să personifice acel ideal. Cu un ceas mai de vreme trebuie să găsim, ce îi trebuie tineretului, căci altfel poate venim prea târziu.

ONEF va fi în mod firesc cel mai îndreptățit îndrumător tehnic în mișcarea tineretului nostru, dar nu credem bine, să-și asume rolul de conducător direct și exclusiv.

I. Moldovan.

Educația fizică considerată ca factor de asanare a mediului rural

Rolul însemnat pe care educația fizică aplicată sistematic păturilor largi ale populației poate să-l joace în viața unei națiuni începe să fie recunoscut și la noi.

În diferite publicațiuni, mai ales în „Buletinul oficiului național de educație fizică“ s'a căutat să se arate avantajile pe cari cultura fizică îndeosebi sub formă de pregătire prereligioasă le poate procura apărării naționale.

La îndemnul animatorilor grupați în jurul acestei instituțiuni s'a votat la 1925 și o lege în sensul căreia: „educația fizică constituie o obligație generală pentru toți tinerii înainte de vârsta încorporării. Ea se dă în toate instituțiunile școlare și în organizațiuni speciale“. Dacă această dispoziție nu se aplică încă în mod general, motivele sunt a se căuta doar în insuficiența noastră bugetară momentană, — există însă deja oarecari începuturi de realizări practice.

În afară de amintita legătură cu apărarea națională, educația fizică mai poate avea însă și alte conexiuni, cel puțin tot atât de însemnate, cu viața socială. În deosebi în lumea satelor socotim că ea ar putea fi perfect de bine utilizată în vederea asanării multiplelor neajunsuri de ordin social-igienic, moral, cultural și chiar economic cari împreună constituie acel mediu rural astăzi intens viciat de care ne-am ocupat într'un studiu anterior publicat tot aici.

Înainte de-a aborda însă problema culturii fizice în mediul rural credem necesară o scurtă explicațiune principală a modului cum concepem noi (împreună cu subsecția educației fizice a Astrei) educația fizică în general.

Această concepțiune poate fi numită biologică în sensul larg al cuvântului. Premisele ei sunt date prin însăși constituția ființei umane alcătuite din fizic, intelect și caracter. Deci în sensul ei ori ce operă educativă nu va putea corespunde cerințelor biologice ale speței decât căutând să cultive în mod armonic în același timp trupul, sufletul și rațiunea. Acest trepied educativ trebuie să constituie o unitate indisolubilă în cadrele căreia fiecare dintre cele trei componente să-și poată găsi dezvoltarea ce de drept îi compete și nici una să nu fie înăbușită prin ipertrofierea celeilalte, așa cum se întâmplă de atâta vreme în educațiunea școlară, unde se cultivă aproape exclusiv spiritul neglijându-se fizicul. Deci cultura fizică, așa cum o concepe „Astra” nu se va întreprinde izolat, ea va servi numai de suport educației intelectuale și mai ales celei morale. Aceasta din urmă, trece actualmente, în deosebi la noi, printr’o perioadă de criză, considerabil agravată prin urmările războiului, așa că are mai mult decât ori când nevoie de un razim. Și nicăiri etica modernă nu va găsi unul mai prețios decât acela pe care îl oferă educația fizică, căci nu se poate trage la îndoială: cu cât va fi cineva mai stăpân pe mușchii și mișcările sale, cu cât își va fi însușit, printr’un lung și sistematic exercițiu o mai riguroasă disciplină, cu cât va avea o ținută fizică mai demnă, cu atât va izbuti mai ușor să-și stăpânească pornirile impulsive și instinctele antisociale.

Nu este deci rostul culturii fizice ca printr’o educație unilaterală să crească atleți sau soldați, ci mai degrabă să armonizeze vigoarea fizică cu însușirile sufletești și să dea țării cetățeni robuști, instruiți și plini de caracter.

- De același principiu va fi călăuzită și educația fizică pe care „Astra” își propune s’o introducă la țară.

Și atunci nu se va mai putea zice, așa cum o fac unii, că este de prisos să cauți a răspândi la sate gimnastica și exercițiul fizic de vreme ce țăranul execută zilnic un exercițiu suficient muncindu-și ogorul. De altfel nici din punctul de vedere al dezvoltării fizice propriuzise această întâmpinare nu este îndreptățită, căci munca pe care o depune țăranul se compune dintr’o sumă de mișcări cari nu-i asigură decât excepțional o dezvoltare armonică a întregului său corp, de cele mai multe ori ea favorizează numai anumite grupuri de mușchi neglijând complet altele.

Ea nu ține apoi seamă de anumite legi fiziologice, cum sunt bunăoară raportul dintre alimentație și muncă, sau cele în legătură cu creșterea; neglijându-le pe acestea din urmă, munca țărănească

devine de multe ori direct dăunătoare sănătății și în loc să fortifice, debilitază copiii supuși precece unor eforturi disproporționate față cu forțele lor.

Cultura fizică sistematică este deci prin ea însuși tot atât de necesară la sate, ca și la orașe, dacă mai avem în vedere și foloasele pe cari ea le poate aduce satului servind drept suport educației morale și sprijin celei intelectuale, atunci necesitatea ei devine imperioasă.

Nu este locul să dezvoltăm aici pe larg programul după care se va organiza educația fizică la țară, „Astra“ îl va expune în cursul în toate detaliile sale într'o publicațiune aparte, ne vom mărgini numai să schițăm principalele directive, pentru ca să putem face legătura între ele și singuraticile componente ale mediului rural asupra cărora urmează să aibă o salutară repercusiune.

Ținând seama de particularitățile biologice ale diferitelor vârste, educațiunea se va împărți în 5 perioade: ●

preșcolară dela 3—6 ani,

școlară dela 7—13 ani,

secundară dela 14—18 ani,

adultă dela 19—35 ani,

a maturității și bătrâneții dela 35 ani în sus.

Exercițiile fizice vor fi repartizate pe aceste vârste după capacitățile fiecăreia începând cu simple jocuri, până la exerciții atletice.

Executate din ce în ce mai sistematic, ele vor duce la o disciplinare tot mai desăvârșită a celor ce le practică. Programul lor fiind întocmit în concordanță cu fiziologia umană și execuția lor controlată medical, rezultatul va fi o dezvoltare armonică a întregului organism.

Respectând diferențele biologice ale celor două sexe se vor nuzi să cultive atât specificul bărbătesc cât și cel femenin.

Ele îi școalelor primare se vor putea împărtăși de educația fizică chiar în școală, după ce în programul acesteia se vor fi introdus modificările necesare. Copiii ce încă nu frecventează școala sau tinerii și adulții cari au terminat-o vor fi inițiați în cultura fizică în cadrele unei organizațiuni de felul celor pe cari își propune „Astra“ să le înființeze la sate.

După această introducere ne putem ocupa de repercusiunea pe care educația fizică o poate avea asupra întregii vieți a satului căutând să arătăm în ce mod poate ea contribui la ameliorarea aceleia.

Posibilitatea influențării în sens educativ a întregului sat pe această cale este dată prin faptul, că organizațiunile de cultură fizică oferă prilej de întâlnire populațiunii, începând dela copii de 3 ani până la bătrâni.

Educațiunea morală cu ajutorul educațiunii fizice. Gratie tradiționalismului său satul mai ales cel de munte, a păstrat încă o parte din acel fond moral moștenit din străbuni și la țară nu sunt rari acei bătrâni frumoși plini de bun simț și pătrunși de noțiunea cinstei și omeniei. Nu este însă mai puțin adevărat că pe măsură ce traficul dintre sat și oraș a devenit mai ușor, contactul dintre țaran și orășan mai frecvent, morala patriarcală a început să fie tot mai puțin respectată și practică. Dela război încoace situația s'a înrăutățit și mai mult. Biserica și-a pierdut în bună parte influința moralizantă, școala nu-i poate lua locul căci în programele ei educațiunei morale i-s'a acordat mult prea puțin spațiu. Dorința de câștiguri materiale realizate cu cât mai puțin efort începe să se lățească și la țară, raporturile dintre sexe devin din ce în ce mai desordonate, alcoolismul e în plină creștere și vechile bune moravuri se destramă. Este deci timpul suprem să se dea o nouă orientare vieții sufletești a tinerelor generații de săteni care să-i readucă înspre vechiul ideal al caracterului. Educația fizică o poate face. Exercițiul fizic executat sistematic și repetat până ce execuția lui a devenit impecabilă va fi utilizat în acelaș timp ca să învețe tinerii țărani să-și execute până în ultima lor consecință și toate celelalte propuneri în viață. Pentru a-i fortifica în această privință ei vor face legământ de a-și ține totdeauna cuvântul dat și convențiunile încheiate și atât cât vor figura printre membrii organizației de educație fizică acest legământ se va controla reciproc.

Așa vor ajunge să-și însușească exactitudinea și punctualitatea, ceiace-i va ajuta să se desbrace și de minciună.

Jocurile sportive ce figurează în programul culturii fizice sunt un instrument admirabil pentru desvoltarea prezenței de spirit, calitate tot atât de prețioasă în fața p ımejdiilor din afară cât și a diferitelor tentațiuni (alcool, prostituție, bun strein) pe cari le oferă neconținut viața. Paralel cu augmentarea capacității de rezistență fizică se va căuta să se fortifice deci și cea sufletească.

O altă năzuință a culturii fizice este disciplinarea mișcărilor desordonate, nobilizarea, estetizarea lor. Aceiași tendință se va urmări și din punct de vedere psihic făcându-se exerciții de disciplinare a instinctelor și pornirilor animalice. Ordinile de idei

obscure și turburătoare vor fi clarificate. Printr'un proces de sublimare se va tinde la transformarea energiilor captate de aceste instincte în activitate rodnică și ordonată.

În legătură cu aceleași deprinderi se vor combate vorbăria fără rost, flecăreala, lauda de sine și batjocurirea altora.

Prin intermediarul fizicului întărit se va obține o sporire a încrederii în propriile forțe ținute în frâu de-o voință fermă și conștie de sine. Se va tinde la o desrobire a individului de sub dependența rușinoasă a patimilor trupești, de sub cea nu mai puțin umilitoare a fricei de „ce va zice lumea“, asigurându-i-se astfel o adevărată libertate pe care apoi nu va întârzia s'o considere drept cel mai scump bun al său învățând în același timp să respecte libertatea altuia.

Micile conflicte, ce inevitabil se vor ivi între diferiții membri ai organizației cu ocazia jocurilor sau excursiilor, cum se ivesc în orice colectivitate de tineri, vor fi utilizate pentru concretizarea noțiunii de onoare. Se va demonstra că această noțiune implică nu numai apărarea propriilor tale drepturi dar cel puțin în egală măsură și respectul pentru dreptul altuia. Că nu prin reacțiuni pripite și violente se apără onoarea, ci înainte de toate prin recunoașterea și îndeplinirea conștiințioasă a propriilor îndatoriri, că este mult mai „onorabil“ să fi generos față de cel ce te-a jignit decât să-i porți dușmănie și răzbunare.

Cași cea individuală, și onoarea națională se apără în primul rând prin îndeplinirea cinstită a îndatoririlor cetățenești. Sunt însă momente când trebuie apărată cu arma pe câmpul de luptă. Șansele de reușită în războiul modern sunt legate cel puțin tot atât de rezistența morală a națiunii cât de vigoarea fizică a soldaților săi. Educația fizică le va cultiva deci pe amândouă. Deprinderile corporale se vor face într'o atmosferă de curată dragoste de neam, de spirit de sacrificiu și abnegațiune, stimulându-se acțiunile altruiste de-o moralitate superioară și profund creștinească. Spiritul de luptă, ca și cel de emulație sportivă, se va împerechia cu loialitate și cavalerism. Se va învăța ascultarea, subordonarea voinței individuale intereselor colectivității. Membrii organizației își vor însuși o ținută demnă fizică și morală în toate împrejurările vieții.

Ar duce prea departe dacă am căuta să stabilim toate detaliile multiplelor legături pe cari cultura fizică le are cu cea morală, ne mulțumim să indicăm aici în liniamente generale scopul urmărit: creierea unui ideal al caracterului bărbătesc și ajutorarea tinerelor generații de săteni să și-l însușească.

Dar educația fizică nu-și va limita activitatea numai la bărbați, ea va îngloba și femeile. În mod necesar va trebui deci să se ocupe și de educația lor morală îndreptându-le înspre un ideal al caracterului feminin. Nimic n'ar fi aici mai greșit decât să vrei să aplici întru toate femeilor educațiunea masculină. După cum exercițiile fizice la cari ele vor fi supuse vor trebui să fie adaptate particularităților fiziologice ale organismului feminin și vor consta mai ales din gimnastică ușoară, marșuri, mișcări ritmice de ansamblu, dansuri, tot astfel în caracterul țărancei se vor cultiva calitățile specific feminine, blândețea, credința, iubirea față de familie, simțul responsabilității față de copii, dragostea de neam, cultul portului și al tradițiilor naționale. În rezumat, educația morală, întreprinsă cu ajutorul celei fizice și în același timp cu dansa î-și va însuși deci idealul moralei creștinești. Țăranilor li-se va arăta cât de perfectă este concordanța între preceptele religiei și-a biopoliticii, că păcatul religios este de cele mai multe ori și un păcat biologic și că o viață curată și ordonată este necesară nu numai pentru a câștiga grația cerească dar și pentru a-și asigura binele său și-a urmașilor săi pe pământ.

Din această identitate ideologică va trebui să rezulte în mod natural o intimă colaborare între reprezentanții bisericii: preoții și conducătorii organizațiilor de educație fizică. Aceștia din urmă vor veghea ca practicile cultului religios să se respecte, fiecare exercițiu va fi precedat de-o mică reculegere religioasă, sau rugăciune, în zile de sărbătoare întreaga organizație va participa la serviciul divin așa cum o fac spre ex. cercetașii. Preoții vor face tineretului din organizații exhortațiuni morale.

În acest mod se va putea obține o intensificare a vieții religioase la țară și roadele ei nu vor întârzia să se manifeste.

Raportul dintre educația fizică și cea intelectuală.

Organizațiunile sătești de cultură fizică n'au menirea să dubleze instrucția pe care copii o primesc în școală. Cu atât mai mult însă au rostul s'o completeze și s'o reîmprospeteze în mintea celor ce au părăsit deja băncile școlii și absorbiți de grijile vieții încep să uite ce-au învățat.

În cursul exercițiilor fizice se va găsi din abundență prilej de învățătură. Excursiile sunt un minunat mijloc de îmbogățire a cunoștințelor de geografia și istoria Patriei.

Jocurile, dansurile vor fi un prilej pentru cultivarea cântecelor și poeziei naționale. În șezătorile recreative ce se vor organiza

se vor citi bucăți alese din literatura română și din istoria neamului. Cu aceiași ocazie se vor putea da lămuririle necesare privitoare la drepturile și îndatoririle cetățenești fără să se treacă, bineînțeles, la discuțiuni politice cari înveninează deja în deajuns satele noastre.

Raportul educației fizice cu viața economică.

La prima vedere s'ar putea părea că între aceste două domenii nu există nici un fel de legătură. Și totuși situația economică a satului poate fi îndreptată prin intermediarul culturii fizice. Exercițiile de ansamblu și jocurile sunt cea mai bună exemplificare practică a principiului solidarității, a ajutorului mutual, a cooperăției. Cu ajutorul unor jocuri inofensive, aceste principii fundamentale ale economiei politice vor putea fi răspândite în popor și prințând rădăcini vor duce la înființarea de cooperative, bănci populare, la o mai bună înțelegere a nevoilor colectivității și la satisfacerea lor prin înfăptuiri socio-economice.

Raportul dintre educația fizică și igienă este dintre cele mai strânse. Toate exercițiile în vederea culturii fizice se vor face sub un riguros control medical, în concordanță cu fiziologia și după o prealabilă selecționare a infirmilor. Celor debili și insuficient desvoltați li-se va aplica un regim special.

Este de prisos să insistăm asupra efectelor salutare pe cari un exercițiu fizic sistematic le are asupra dezvoltării organismului. El întărește musculatura, dezvoltă toracele, activează circulația, dă corpului suplețea, rezistență la efort, mișcări agere și estetice, ținută demnă și hotărâtă.

Dar educația fizică nu constă numai în exerciții, marșuri sau jocuri. Din ea fac parte respectarea tuturor regulilor igienice privitoare la îngrijirea corporală. Cei înscriși în organizațiile de educație fizică vor învăța să păzească curățenia, deodată cu cele dintâi deprinderi ei vor învăța tehnica spălatului, a curăț-tului unghiilor și a dinților și aceste măsuri vor fi controlate de fiecare dată până vor deveni automate. Însemnătatea curățeniei corporale va fi explicată și în legătură cu ea țărani vor câștiga noțiunile elementare despre modul cum se răspândesc cele mai multe infecțiuni: prin murdărie și vor fi instruiți în privința profilaxiei lor.

Deprinderile corporale sunt foarte potrivite pentru ca să demonstreze țărănilor raportul dintre alimentație și capacitatea lor de muncă și să le arate însemnătatea unei hrane substanțiale. Fetele și țărancele vor putea fi inițiate în elementele bucătăriei raționale.

Toate bolile sociale vor putea fi în acest mod realmente combătute. Răspândirea tuberculozei va fi deja în mare măsură împiedecată prin practica carăteniei, prin împiedecarea scuipatului pe jos, prin clarificarea țăranilor asupra mecanismului infecțiunii și îndrumarea din bună vreme a celor suspecți la dispensar. Solidaritatea și spiritul de ajutor mutual stimulate la jocuri și întreceri vor putea apoi fi exploatate în folosul bolnavilor cointeresându-se colectivitatea pentru îngrijirea lor. *)

La combaterea bolilor venerice va colabora educația fizică clarificând tineretul în mod științific asupra celor în legătură cu viața sexuală, cultivând în el simțul de responsabilitate paternă și a maternității, respectul reciproc al sexelor.

Alcoolismul este unul dintre cei mai mari dușmani ai educației fizice ca și a oricărei munci ordonate. Țăranii vor avea ocazie să se convingă despre efectele dezastruoase pe cari alcoolul le are asupra randamentului fizic, li-se vor arăta cele economice, sociale și morale și membrii organizațiilor de cultură fizică vor înfăptui un boicot împotriva crâșmelor, îndeosebi împotriva beurilor tari și falsificate.

De altcum adunând bărbații în toate Duminicile în livada comunei la întreceri, exerciții și jocuri educația fizică îi sustrage deja tentației nefaste a cârciumei.

Și în vederea combaterii mortalității infantile cultura fizică poate aduce neprețuite servicii. — Ea întărește organismul viitoarelor mame prin exerciții, viață în aer liber și igienă corporală. Prin sfaturi și conferințe făcute în legătură cu alte organizațiuni pentru combaterea bolilor sociale bunăoară cu dispensarele, le clarifică despre cele în lepătură cu maternitatea, cu alimentația rațională a copilului mic. Copiii dela 3 ani în sus îi supune deja unui regim sănătos, îi învață să fie curați, să cunoască însemnătatea soarelui și-a aerului pentru sănătate, le supraveghează alimentația. Astfel îi ferește de boli parazitare și de numeroase contagiuni, și le îndrumă organismul înspre o dezvoltare armonică și robustă.

În cele de mai sus ne-am nizuit să schițăm doar multiplele posibilități pe cari educația fizică le are pentru a influența în bine viața satelor sub toate raporturile sale, dacă ea este concepută nu ca un exercițiu gimnastic izolat sau ca o pregătire în vederea serviciului militar, ci ca parte integrantă a unei educațiuni complete biologice în adevărata concepțiune a cuvântului, care tinde a desvolta în același timp, trupul, sufletul și mintea.

I. Daniello.

*) Vezi combaterea bolilor sociale în mediul rural, Bul. 1928.

Organizarea profesională a medicilor.

De mult nu ne-am mai ocupat de problema organizării profesionale a medicilor. Lupta pentru reorganizarea Asociației medicilor și pentru conformarea ei cu necesitățile reale ale corpului medical și ale Țării, au rămas fără rezultatul dorit. Ca și în alte domenii nefericitul regionalism al centrului, înverșunatul adversar al solidarității, beneficiarul fără scrupul și demnitate al bunei credințe și al indiferenței corpului medical, a suprimat orice avânt, orice activitate obștească. Un grup de medici conduce de ani de zile destinele asociației și trimbitează decând s'a instalat în fruntea organizației, neconținut reforme, muncă, îndeplinirea doleanțelor corpului medical. Și de când a venit, n'a făcut nimic, ce ar avea de fapt un răsunset general și a lăsat, ca să-si bată joc de acest corp și de sănătatea publică oricine a vroit. Ba mai mult, pentru a-și perpetua situația, s'a aservit și a aservit și soarta Asociației, ori cui a dat o sumă oarecare, cu scopul de a veni în ajutorul organizației. Roade însă nu s'a văzut nici după aceste ajutoare, căci nu cred că cineva poate afirma, că cele câteva conferințe fără nici o legătură între ele, ar fi cel puțin atât de utile cât valorează banii cheltuiți cu ele, ori că anemicul buletin al Asociației ar avea peste tot un rost și folos în felul cum se prezintă.

O indiferență completă și desinteresare a corpului medical față de treburile Asociației s'a înstăpânit în ultimii ani, fiecare își vede de treburile lui și nici nu mai așteaptă vreun sprijin dela o conducere care s'a dovedit incapabilă, de a înțelege doleanțele și de a lupta pentru satisfacerea lor.

Situația aceasta are însă urmări și mai grave, decât simpla exploatare a intereselor comune și atitudinea negativă față de satisfacerea lor. Lipsa de solidaritate a dus la un individualism extrem în corpul medical. Lipsa de control și de constrângere dontologică a dus la o degradare a demnității profesionale și la o stare a practicii medicale, care face să te îngrijezi de atâtea apucături urâte, cari se practica în scopul de a asigura o existență fără muncă și pricepere și fără scrupul.

Ministerul are toată voia să facă sau să nu facă, ce vrea. Că nime nu se ocupă serios cu problemele sănătății publice, ce-i pasă Asociației! Că funcționari cu câteva clase liceale drept calificare de bază, hotărăsc asupra sorții colegilor și vând și distribuie posturi

și avantaje după placul lor, ce o supără pe Asociația noastră ! Unde am ajuns după începutul entuziast și desinteresat ! Și unde vom ajunge, dacă nu se va schimba situația ! S'ar părea că nu merităm altceva, decât să fim tot slugi la alții oricine ar fi ei !

Dacă grupul dela centru și-a pierdut busola conștiinței profesionale, va trebui să reacționăm odată, fie că silim conducerea de a-și îndeplini îndatoririle sau de a face loc altora mai devotați profesiunii, fie că creiam o altă organizațiune, care să muncească mai cu folos pentru demnitatea și interesele profesionale ale medicilor și pentru propășirea serviciului sanitar. Vorbăria goală și inscenări ridicole de amăgire sub orice titlu grandios s'ar face, nu mai pot impresiona.

I. Moldovan.

• Crește numărul alienațiilor !

De un timp încoace spitalele de alienați din țară sunt tixite de bolnavi, al căror număr a întrecut de mult contingentul bugetar cu câteva sute, după cum a constatat însăși Ministerul sănătății. Nu mai sunt locuri în spitale, iar autoritățile polițienești din toate orașele și primăriile comunelor rurale telegrafiază desperate direcțiilor de spital cerând plasarea noilor înbolnăviți și primind acelaș răspuns, n'avem loc. Ministerul a luat măsuri de evacuare a bolnavilor ameliorați, pentruca să facă loc celor, cari trebuie să între. Ordinele s'au executat dar situația tot nu s'a ameliorat. Și nu se poate ameliora decât sporind capacitatea de primire a instituțiilor pentru ocrotirea alienațiilor.

Dacă rămânem la sistemul actual de ospitalizare a alienațiilor, situația nu se poate ameliora, decât clădind noi spitale cu un număr de paturi egal cu cele existente. Acest lucru însă, între împrejurările actuale, este imposibil. Rămâne dar să ne abatem dela sistemul actual adoptând un sistem mai potrivit cu natura complicată a problemei alienațiilor și cu împrejurările dela noi.

După o socoteală sumară în România ar exista circa 30—35.000 alienați, epileptici, idioți și imbecili, din cari se recrutează contingentul spitalelor de alienați. Considerând pericolul pe care îl reprezintă acești indivizi nu numai pentru societatea actuală, dar și pentru sănătatea generațiilor viitoare, ar trebui ca toți aceștia

să fie izolați. În actualele spitale și coloniile familiare dela Dicioșnămărtin și Sibiu sunt izolați circa 4000. Restul nu încap. De altă parte însă numărul acelor alienați a căror stare comportă tratament, ori a căror agresivitate necesită o pază specială, nu cred, că întrece 10% din totalul alienaților și anormalilor mintali. Ceilalți trebuie izolați numai din cauza, că liberi fiind, periclitează siguranța societății și viitorul ei.

Prin urmare 10% necesită o îngrijire de spital și pentru aceștia avem locuri suficiente. N'avem însă pentru ceilalți cari ar trebui izolați și nu ospitalizați. Să clădim spitale pentru aceștia n'ar avea nici un rost, să-i izolăm însă este absolut necesar.

Și atunci trebuie să căutăm o soluție potrivită, puțin costisitoare și lezne de realizat.

În străinătate există colonii familiare, unde se pot plasa alienați în număr nelimitat. Există și la noi o astfel de colonie la Dicioșnămărtin, dar e mică și pentru dezvoltarea ei s'ar cere multă propagandă și timp îndelungat. Pentru împrejurările dela noi, ni se pare mai potrivit sistemul coloniilor agricole complectate cu ateliere pentru mica industrie.

Astfel de colonii agricole s'ar putea înființa fără multă cheltuială pe una din rezervele statului rămase dela reforma agrară.

Pe teritoriul Ardealului existau pe vremuri mari moșii boierești, în centru cu câte un castel și cu numeroase clădiri economice. Cu reforma agrară aceste moșii s'au desființat, iar castelele și clădirile economice au rămas goale ne mai având nici un rost de a fi.

Ni se pare foarte potrivit ca un astfel de grup de clădiri să formeze colonia agricolă pentru alienați, unde s'ar putea plasa sute de bolnavi apți pentru muncă și s'ar întrebuința la cultivarea terenului, creșterea vitelor și în industrii casnice mai ușoare.

Intrucât clădirile existente n'ar fi suficiente, se mai pot clădi din lemn, ori cărămidă simple case țărănești fără multă cheltuială.

Avantajul acestui sistem ar fi, că bolnavii ar putea trăi în libertate, s'ar susține în mare parte din munca lor și în fine colonia s'ar putea mări după trebuință fără multă bătae de cap.

În această colonie, ori în mai multe, s'ar putea așeza bolnavii capabili de a munci liniștiți, cari nu mai au nevoie de tratament ori sunt nevindecabili. O colonie agricolă și industrială bine organizată ar putea primi 60—70% din actualii pensionari ai spitalelor de alienați, cari azi, fără aer și ocupațiune se tuberculizează ori devin complet demenți și sunt o povară pentru stat.

Tot în aceasta colonie ar putea intra direct o mulțime de epileptici, imbecili, idioși, cari azi își trag zilele nenorocite prin orașele și satele noastre.

Locul celor eșiți din spitalele de alienați l'ar ocupa bolnavii, cari au nevoie de tratament. Astfel spitalele aceste și-ar găsi adevăratul lor rost, de a fi nu asile de infirmi mintali, ci loc de vindecare pentru alienații și bolnavii nervoși curabili.

Ce privește amănunțele organizării coloniilor agricole și industriale, nu e încă timpul să le discutăm. La tot cazul ele atârnă de mărimea teritorului destinat pentru acest scop și numărul bolnavilor, cari s'ar plasa acolo precum și de variația ocupațiilor lor. Ca principii generale: să fie conduse de câte un medic, bolnavilor să li se asigure un venit minimal după munca lor, iar personalul deasemenea să beneficieze, în afară de leafă, din câștigul socotit în bani al coloniilor.

Iniințarea acestor colonii e de necesitate arzătoare, pentru că ce se întâmplă dacă nu avem locuri destule pentru plasarea alienaților? Ministerul a ordonat să li se facă loc prin eșirea bolnavilor ameliorați. Desigur există un procent însemnat de bolnavi alienați, cari se vindecă ori ameliorează în așa măsură, că pot eși din spital fără nici un pericol și pot rămânea în mediul lor familiar vreme îndelungată fără a fi expuși la o recidivă. Dar numai în cazul, când mediul familiar nu este un cuib de mizerii materiale și morale. Or, mediul familiar în care se întorc cei mai mulți dintre bolnavii destinați evacuării este caracterizat prin nevoi materiale și morale însemnate, e mediul familiar al clasei de jos, al nevoiașilor stăpâniți de sărăcie, întunec și alcoolism. Ajungând într'un astfel de mediu un bolnav, care părea aproape ori complet vindecat, recade din nou în starea psihică de mai înainte. Și atunci putem începe evacuarea din nou ca să facem loc celor evacuați odată. Bine înțeles, la aceștia, o a doua ameliorare e mai puțin probabilă și așa în scurt timp nu vom avea pe cine evacua. Iar numărul celor neinternati va crește, spre marele pericol național și social de care ne putem da seama cu toții.

Prin urmare trebuie o soluție radicală, care nu o putem avea de cât sporind locurile pentru izolarea alienaților prin crearea coloniilor propuse mai sus.

Am amintit mai sus, că pe baza unei socoteli sumare, numărul alienaților și anormalilor mintali în țara noastră s'ar putea fixa la 30—35000. Cu aceasta socoteală însă nu putem fi mulțumiți. E necesar să se facă o anchetă serioasă cu ajutorul medicilor

de circumscripție și sub controlul medicilor psihiatri, pentru a stabili exact nu numai numărul bolnavilor, dar și condițiunile în care trăiesc și în cari ar rămânea familiile după izolarea lor în spitale și colonii.

Pentru că nu e suficient să ne îngrijim numai de cei atinși de boală mintală, ci e tot atât de important să asigurăm o asistență socială familiilor celor bolnavi. Problema deci e mult mai complicată decât apare la prima vedere și importanța ei merită mai multă atențiune de cum i se dă.

Dr. V. Ilea.
(Sighet)

Prohibiția alcoolului în țările de Nord¹⁾.

Lupta împotriva alcoolului este o problemă, a cărei discuție figurează pe primul plan, în cele mai multe țări. Experiența Statelor Unite și a țărilor din nordul Europei — Norvegia, Svedia și Finlanda, — în privința diferitelor sisteme de politică antialcoolică, permite formularea anumitor concluzii, de-o deosebită importanță pentru țările cari pășesc sau vor păși pe o cale identică.

Înainte de a intra în studiul propriu zis al problemei, sunt necesare unele repriviri introductive de ordin general.

Climatul și alcoolismul. Țările nordice au fost acelea cari în secolul al 17-lea, pentru prima dată, au înlocuit tehnica străveche a fermentației, în prepararea rachiurilor, prin aceea a distilațiunii. Odată cu acest nou procedeu, consumul alcoolului a crescut vertiginos, așa încât pe la 1829, Svedia înregistrează cea mai urcată cifră de consumare medie (46 litri rachieu pe individ și an) pe care a putut-o atinge vre-odată un popor. Acest lucru părea că îndreptățește spusese lui Montesquieu și a elevului său, americanul Bowditch, cum că beția crește cu gradele de latitudine nordică.

Constatarea aceasta empirică, rămâne totuși fără nici o rațiune fiziologică; pe de altă parte, țările nordice au fost primele, cari prin propagandă și măsuri restrictive și-au moderat într'atăta consumarea alcoolului, încât Norvegia și Finlanda abea mai consumau, pe la începutul veacului nostru, vreo 2 litri pe cap de populațiune. Finlanda, care la anul 1911 ajunsese la o cifră sub 1 litru, și-a păstrat mult timp renumele de-a fi cea mai „trează“ țară din Europa.

¹⁾ Recensie — întregită cu unele date recente — a cărții lui *Schmölders: Prohibition im Norden.* (Druck u. Verlag Gebr. Unger, Berlin S. W. 11. 1926).

Bazele alcoolismului în Țările de Nord. Perspectivele unei alcoolizări în masă, a țărilor nordului european, existau pe o scară foarte întinsă. Distilarea de alcooluri, deveni în scurt o ocupație agricolă colaterală, a cărei rentabilitate era asigurată din dublul motiv: transformarea recoltei într'un produs scump și ușor transportabil pe căile de comunicație dificile a acestor țări și faptul că produsele reziduale figurau ca eften și căutat aliment pentru vite.

Traficul cu alcool rezulta astfel din necesitățile economiei casnice („Hausbedarfsbrennerei“).

Primele organizațiuni de combatere. Incadrarea legală a alcoolismului, a fost precedată, ca în multe alte domenii, de inițiativa particulară. Organizațiuni de temperanță transformate apoi în organizațiuni de abținere s'au alcătuit încă de prin anii 30 ai secolului trecut, în Suedia, cu ocazia serbării milenare, a introducerii Creștinismului în aceasta țară; 6 ani mai târziu se înființează primele organizațiuni de moderare, în Norvegia, cari trec abea la 1859 în organizațiuni de abținere desăvârșită. La 1888 are loc contopirea tuturor organizațiilor locale, cari la 1906 atingeau ridicata cifră de 600.

Primele măsuri de combatere dictate de stat, au luat ființă din motive cu totul streine de conștiința alcoolismului ca pericol social. Politica de aprovizionare, a fost cea dintâi, care pretindea stăvilirea distilării alcoolului, în anii cu recoltă slabă, sau anii de război, când cerealele și fructele trebuiau menajate, în vederea alimentației.

O lege categorică împotriva alcoolului s'a emis întâi în Suedia la anul 1740, pe baza cărei beneficia și Finlanda — care pe atunci ținea încă de Suedia — de avantajile regimului anti-alcoolic. La 1756 s'a interzis distilarea în Suedia și Norvegia și toate aparatele necesare distilării, au fost cumpărate de stat.

Politica financiară a fost al doilea factor, care a moderat producția spirtoaselor prin impozitele ridicate pe cari producătorii trebuiau să le achite statului.

Conduita statului a fost deci cu desăvârșire vagă și contradictorie. A urmat o perioadă, când dreptul de-a arde rachiuri se anula, se monopoliza, se da în întrepriză particulară pentru ca mai târziu să se retrocedeze țăranilor, vechei pătri de producători și abea pe la mijlocul secolului trecut să între în vigoare după planuri bine fixate, *legea concesiunii*.

Această lege, introdusă în Norvegia la 1845, în Suedia la 1855, iar în Finlanda 10 ani mai târziu (1865), constituie primul sistem de combatere al alcoolismului, limitat însă numai la traficul rachiului. Această băutură nu se mai putea vinde decât în urma unei concesiuni, deliberate pentru una din cele trei categorii: vin-dere engros, en detaille și cârciumărit. Limitele între aceste tipuri de concesiune erau stabilite după cantitatea minimă de băutură ce putea debita dintr'odată. Categoria engrosistă nu putea încheia vânzări sub 40 litri (Norvegia), 15 căni — o cană fiind de $2\frac{2}{3}$ litri (Suedia) sau 5 căni (Finlanda). Sub debit en detaille se înțelegea

acela care se făcea cu cantități de cel puțin $\frac{1}{3}$ cană în Svedia sau $\frac{1}{4}$ de cană în Finlanda. Vinderea de cantități mai mici, erau supuse prevederilor cârciumăritului. Tipul debitării engros, a trebuit însă mărit, căci s'au observat numeroase cazuri de contravenții, când mai multe persoane se asociau la cumpărarea cantității de 40 litri, pentru a se dispensa de prețul majorat prin impozite, a debitorilor în mic. Majorarea s'a făcut astfel la 250 litri însă abea pela anul 1894.

Către mijlocul secolului trecut, s'a încercat un sistem de combatere al alcoolismului, prin aceea că s'au oferit concesiunile pentru cârciumărit, nu unei clase de oameni cari lucrau în interes propriu, ci anumitor societăți de binefacere. Această tendință, deși legiferată la 1855 nu a ajuns la o valoare reală, decât zece ani mai târziu, când cu ocazia unei anchete asupra cauzelor pauperismului la Gotenburg (Göteborg) s'a format o societate pentru cârciumărit — mai târziu și pentru debitul în mic „nu în vederea unui câștig propriu, ci spre binele clasei muncitorești“.

Acesta e cunoscut sub numele de *Sistemul de Gotenburg*. Insemnătatea acestuia residă în curățenia locurilor, cost eftin și bun, urcarea prețului spirtoaselor și scăderea conținutului în alcool, împiedecarea vânzării la oameni beți, la tineri sau la cei ce apelează la credit. În decurs de un deceniu majoritatea concesiuniunilor, se afla în mâna acestor fel de societăți.

Sistemul de Gotenburg a fost introdus și în Norvegia (1871) și Finlanda, doi ani mai târziu (1873).

Introducerea diferitelor societăți în traficul spirtoaselor nu s'a făcut însă, fără anumite neajunsuri. Concurența întreprinderilor private era imensă, favorizată în același timp de indolența consumatorilor.

Economiile realizate de aceste societăți, — cele mai multe societăți pe acțiuni cu dividende de abea 5% (Finlanda 6%) — revenea în parte scopurilor de binefacere urmărite de dănsese, în parte se vărsașau în tesaurul statului și cassa comunelor. Mai târziu, amestecul interesat al comunelor în beneficiile societăților, au început să amenințe opera de combatere. Pentru a înlătura acest inconvenient, fiecare legislație nouă, diminuea procentele comunei, până când la anul 1913 întreg beneficiul revenea statului.

Sistemul Gotenburg, — alături de sistemul Bratt, care va fi discutat îndată — este și azi în vigoare în Svedia. El a realizat anumite succese, mai ales prin educațiunea publicului consumator; apoi prin diminuarea consumului rachiurilor în favorul debitării în mic, s'a transpus consumul alcooliceilor din cârciumă la locuință.

Cu toate acestea, restricțiunile impuse de sistemul de Gotenburg, li-se păreau prea largi dușmanilor alcoolului iar Dr. Bratt (Stockholm) spunea la 1909 că, acest sistem nu face altceva decât îngreunează tocmai consumarea moderată a alcoolului, lăsând curs liber abuzului, căci bețivul colindând cârciumă după cârciumă, își putea ușor procura cantitatea dorită de alcool.

În această ordine de idei s'a încercat un control asupra con-

sumului, refuzând vinderea repetată la scurte intervale a băuturilor, acelorași solicitanți, precum și bețivilor reputați. S'au formulat astfel, în diferite orașe mici, liste cu numele bețivilor cărora nu li-se vindeau spirtoase.

Aceste idei nu au dus însă la o generalizare decât în urma insistenței lui Bratt, la 1912, când asociația din Gotenburg nu mai debita spirtoase decât pe baza unei condici, persoanelor cari nu abuzau de alcool. Un riguros control se exercita asupra cantităților cumpărate; când se suspiciona abuzul, urma admonierea, eventual anularea condicii de cumpărare. În felul acesta s'a născut *sistemul controlului individual sau sistemul lui Bratt*.

Pe la 1914—15 acest exemplu s'a generalizat. O mulțime de societăți au adoptat introducerea condicelor de cumpărare, iar legea din 25 Sept. 1914 a interzis odată pentru totdeauna debitul engros, către persoanele particulare. Cu data de 1 Ianuarie 1916, sistemul controlului individual devine obligator pentru toate societățile suedeze, supravegiate de oficii speciale de control. În același timp s'a suprimat și orice posibilitate de import privat al alcooliceilor.

Într'o familie se dă de obicei o singură condică de cumpărare, excepțional femeilor, limitând în același timp dreptul de cumpărare, pentru burlaci. În scurt însă această condică, ajunsese la renumita unui „titlu de onoare” și fu solicitată cu insistență de numeroase persoane, cari până atunci refuzaseră plăcerile alcoolizării. La 1920, numărul acestora atinge cifra de 1.000.000. Restricțiunile nu au întârziat însă și cu câțiva ani în urmă numai $\frac{1}{8}$ din populația bărbârtească posedă cărticica de cumpărare pentru cantitatea maximă de băutură de 4 litri rachiului lunar. Totuși cifra medie a cumpărărilor anuale, nu întrece cantitatea de 23—25 litri.

În timpul războiului, rațiunea maximală de spirtoase s'a diminuat din ce în ce. În 1916 rațiunea de 4 litri pe lună a devenit de 2 litri, pentru ca o jumătate de an mai târziu aceeași cantitate să fie distribuită pe un sfert de an.

Sistemul lui Bratt, nu a pătruns decât în Suedia, totuși avea și Norvegia anumite restricțiuni asemănătoare, căci o lege din 1918 împiedeca vinderea de rachiuri minorilor, bețivilor și celor cari au fost pedepsiți.

Dreptul de inițiativă opțiune a comunelor, în lupta împotriva alcoolului, de origine anglo-saxonă, e considerat ca precursor al prohibițiunii naționale. Un astfel de exemplu ni-l oferă Statele Unite, unde votarea sau numai hotărârea reprezentanților comunelor decidea asupra eliberării de noi concesiuni, sau desființarea concesiunilor existente, precum și asupra introducerii prohibițiunii în raionul acțiunii lor. În felul acesta s'au creat centre de prohibiție mult înaintea prohibiției generale din 1920. Acelaș lucru s'a adoptat și în țările scandinave, unde funcționa alături de sistemele expuse mai înainte.

➤ *Primele prohibițiuni legislative*, întocmai ca și societățile de combatere privată, au avut ca prim obiectiv, excluderea rachiurilor din consumație. Mai târziu, când abandonarea acestui toxic a atras

după sine sporirea conținutului în alcool al celorlalte băuturi, au trebuit supuse și acestea restricțiilor prohibitive. Acest lucru nu s'a făcut însă fără dificultăți, mai ales de ordin extern prin interzicerea importului vinurilor de sud.

Prohibițiunea totală, adică suprimarea preparării, importului și transmiterii băuturilor alcoolice (înțelegând de obicei prin acestea, băuturi cu un conținut în alcool mai mare de 2% — Finlanda, — de 2¹/₄% Islanda, sau numai 1/2% U. S. A.) s'a instalat progresiv, plecând dela prohibiri parțiale din partea guvernatorilor. Astfel în Finlanda, imediat după prăbușirea regimului țarist și declararea ei de republică independentă (1917), s'au început serioase lucrări asupra prohibițiunii totale, care susținută de forța legii, intră în vigoare la 1 Iunie 1919. După această lege, alcoolul nu se mai admite decât sub 2 la 100, în băuturi, iar în concentrații mai mari numai în tehnică, medicină etc., sau în scop științific.

Proteste care s'au ivit în urma prohibițiunii, răsunau mai ales din clasele culte, cari refuzau să primească amestecul acestui „regim de silnice” în intimitatea obiceiurilor vieții lor. Presa secunda puternic tendința intelectualilor de a se emancipa de sub teroarea unor legi nedorite.

Dificultățile de ordin extern, internațional, au venit să complice rezistența ideologică și materială, pe care o opuneau anumite fracțiuni ale națiunii vizate. Însă mai ales dificultățile de realizare practică, au avut o puternică influență asupra fisionomiei politicii anti-alcoolice. Depășirea legii prohibițiunii s'a făcut repede și mai ales în Norvegia și Finlanda unde privindu-se ca o „lege ilegală”, se călca fără nici un scrupul de conștiință.

Trei sunt delictele, cari amenință stabilitatea politicii prohibitive :

1. Contrabanda.
2. Producerea tănuite de băuturi.
3. Intrebuințarea ilegală a cantităților permise.

Contrabanda cu alcool nu se poate privi ca un corolar exclusiv al prohibițiunii. Țările nordului au cunoscut-o încă dela începutul măsurilor restrictive, mai ales în urma scumpirii alcooliceilor prin sistemul lui Bratt.

Contrabanda făcută, dela început, cu alcooluri concentrate, se considera ca o întreprindere industrială, în care streinătatea a investit capitaluri enorme. Contrabandiștii dispun de mijloace tehnice și materiale ireproșabile și de o organizațiune superioară.

Contrabanda ocazională, făcută de mateloți și pasageri, nu are nici pe departe importanța celei profesionale.

O statistică a acestui sistem de contravenție, e greu de făcut. Cu oarecare aproximație s'ar putea trage unele concluzii după confiscările băuturilor de origine contrabandistă. Urcarea rapidă a cifrelor arată intensificarea progresivă a contrabandei în anii ce au urmat războiului.

Mai expresivă e statistica Finlandei, singura țară europeană, cu prohibițiune totală, făcută după cantitatea spiritului confiscat de poliție și autoritățile vamale.

Anul.	Autoritățile polițenești.	Autorit. vamale.
1920		98.582 Litrii peste 90%
1921		58.932 " " 90%
1922	54.591 Litrii peste 90%	155.101 " " 90%
1923	208.349 " " 90%	488.766 " " 90%
1924	311.934 " " 90%	511.902 " " 90%
1925		547.735 " " 90%

Cifrele corespunzătoare pentru Norvegia :
(cantitatea de spirt și rachi confiscată de autoritățile vamale).

1918	121 Litri
1919	1.412 "
1920	8.866 "
1921	16.988 "
1922	93.129 "
1923	203.389 "

Pentru Svedia :

Anul.	Cazurile.	Confiscarea în L.
1919	80	699
1920	570	9.952
1921	935	71.868
1922	1.930	121.916
1923	2.704	144.496
1924	2.863	180.757
1925	2.589	87.983 (cifră provizorie).

Contrabanda pare a fi culminat între anii 1923--1924: scăderea ulterioară denotă intensificarea combaterii, prin pedepse exemplare, prin premii și poate mai mult prin contractele diplomatice cu țările de unde pleca importul băuturilor prohibite.

O suprimare eficace a contrabandei nu se poate totuși închipui, fără interesul publicului pentru măsurile legale și fără infiltrarea profundă în păturile sociale, a acestei morale speciale, antialcoolice.

Prepararea tănuită de băuturi, e al doilea moment care zădărnicește măsurile legale de combatere, între aceasta și contrabandă e o curioasă coerență complementară căci reprimarea uneia, aduce o potențare a celeilalte.

Intrebuințarea ilegală a cantităților permise de băuturi e al treilea dușman al politicii antialcoolice. E de remarcat mai ales rafinatețea abuzului medical, sollicitanții prezentându-se cu vre-un recept de forma acestuia :

Rp. 500 g. Cognac.

1 g. Antipirină.

Rigoarea controlului oficial asupra „doctorilor de spirt” pare a fi diminuat acest abuz de rețete, în anii din urmă.

Băutura de sugorate e al patrulea element de rezistență împotriva prohibițiunii. Ne având însă impotanța celorlalte — mai ales a primelor două, — va fi suficient, dacă e semnalat numai.

Rezultatele regimului de prohibiție, sunt greu de apreciat. S'a pus adeseori întrebarea, dacă aceste măsuri restrictive erau sau nu necesare, sub forma care li-s'a dat; și dacă prejudiciile create industriei naționale, sacrificiile materiale etc. ar putea fi privite ca remunerate prin succesul sanitar obținut? Sau dacă același efect nu s'ar fi putut ajunge prin conferințe și o intensă propagandă în popor, lucruri cari nu implică mobilizarea unei aparaturi atât de complicate din partea statului? În lipsa faptelor, un răspuns precis nu poate fi formulat.

Stările de boală rezultate în urma alcoolizării (delirium tremens etc.) și cazurile de beție, au scăzut în Suedia considerabil, în timpul războiului. După război, contrabanda, deslănțuită pe o scară foarte întinsă, a început să urce aceste neajunsuri ale abuzului de alcool, fără însă ca numărul lor să fi atins o cifră prea urcată. Meritul revine desigur sistemului lui Bratt și tot în el se pune speranța ameliorărilor din viitor.

Pentru *Norvegia* lucrurile stau altfel. Combaterea alcoolismului, mult mai sbuciumată decât în țara vecină, nu a reușit să înregistreze nici un efect favorabil, de o mai lungă durată, sau cel puțin nu se poate încă vorbi de așa ceva.

Legea prohibițiunii votată la 25 Mai 1917 sub ministrul socialist Lars Abrahamsen, a interzis orice preparare de rachiuri, precum și vinderea rachiului și a vinurilor de Sud. Nu a fost deci o prohibițiune totală; cu toate acestea a dat în primii ani rezultate apreciabile. Astfel în Oslo numărul celor deținuți pentru delictul beției a scăzut la jumătate. Lucruri asemănătoare s'au observat în toată țara și totul părea că merge spre o rapidă ameliorare.

Urmarea la guvern a conservatorului Halvorsen dușman al regimului de prohibiție, precum și presiunea din partea țărilor cari furnizau unele dintre băuturi, au venit să arunce asupra optimismului inițial, prea de timpuriu, umbra iluziei. Astfel Franța, Spania și Portugalia, amenințau cu război vama, dacă Norvegia nu revine numai decât asupra legii care le atingea interesele lor.

După tratative penibile, s'a ajuns la un compromis, un „sistem de contingentare“ cum se numește; prima gravă lovitură dată prohibiționiștilor. Pe baza acestuia, Norvegia era constrânsă să importe 400,000 Litrii rachiului francez și 400,000 Litrii vin spaniol și portughez. Dat fiind că legea asupra prohibițiunii a fost adusă numai de parlament, fără să fi fost supusă consimțământului țărilor, s'a admis un plebiscit în anul 1919, care trebuia să hotărască, dacă mai trebuie păstrată sau nu? Rezultatul a fost păstrarea legii, — cu o majoritate de 150,000 voturi. Însă ca orice problemă ajunsă în arena interesată a politicianismului, prohibiționismul a trebuit să îndure toate neajunsurile unui astfel de regim. Politicianii conservatori, funcționarii adepți ai ideii conservatoare, și-au

dat toate silințele, ca legea să fie cât se poate de rău aplicată.

Se atribuie drept greșală Norvegiei, că a admis prohibițiunea parțială — privind numai rachiul și vinurile de Sud — căci oricine avea dreptul să se îmbete cu bere sau vinuri ușoare, fără să fie responsabil înaintea nimănui.

Contrabanda a venit să complice neajunsurile acestea, Germaniei revenindu-i rolul introducerii ilegale, a celor mai mari cantități de spirt.

La anul 1923, sub presiunea Spaniei, asistăm la anularea prohibițiunii vinului de Sud, iar când trei ani mai târziu plebiscitul avea să hotărască asupra pastrării prohibițiunii rachiurilor, 110,000 voci în plus au suprimat și acest regim.

După cum s'ar fi putut prevedea dela început, prohibițiunea norvegiană, era din fașe osândită pieirei. Nici o altă țară din lume, nu s'a gândit la o excludere parțială a băuturilor „și dacă alte țări ar dori să învețe ceva dela Norvegia, atunci să afle că, măsurile luate pe jumătate nu foloiesc la nimic“. (Lee.) Sau se imită Statele Unite, Finlanda sau Islanda (la început), sau atunci o propagandă dâră, o largă clarificare a maselor, va trebui să înlocuiască regimul prohibițiunii totale.

In Finlanda, singura țară europeană care păstrează încă instituția prohibițiunii totale, încă nu s'au putut înregistra rezultate mai favorabile decât cele norvegiene. Și dacă facem ecuația între imensul arsenal de combatere pus în serviciul antialcoolismului și binefacerile regimului, recunoaștem numaidecât zădărnicia prohibițiunii finlandeze.

Făcând o *reprivire comparativă* asupra sistemelor de combatere a celor două țări scandinave și a Finlandei, se pare că cel svedez e singurul care a dat rezultate reale. Însă sistemul lui Bratt nu e atât de ușor acimizabil. Situația geografică nu e deloc indiferentă, coasta norvegiană spre exemplu, e o piedică naturală pentru generalizarea acestui sistem. Întinderea ei favorizează contrabanda, iar ascunzișurile, prepararea tainuită de băuturi. Obiceiul inveterat de a bea, în fine starea de mulțime ce s'a creat în jurul problemei alcoolului, sunt tot atâtea inconveniente pentru eficacitatea combaterii.

Efecte colaterale ale politicii prohibitive. Prohibiționismul, sub diferitele sale forme, a avut o puternică înrăurire asupra economiei și vieții financiare a statelor vizate.

In economia națională, influențele s'au manifestat aproape exclusiv în industria spirtului, lăsând intacte restul ramurilor industriale.

In viața financiară a Norvegiei și Finlandei, prohibițiunea crează goluri însemnate. Nu rămâne decât un modest supliment, intrat din taxele de import și vinderea alcoolicele legal permise.

Astfel în *Finlanda*, neto-ul încasărilor regiei statului pentru alcool, ajung succesiv la următoarele cifre:

1919	4,3	Milioane	Mărți	Finlandeze
1920	11,8	"	"	"
1921	17,7	"	"	"
1922	25,1	"	"	"
1923	15,8	"	"	"
1924	22,5	"	"	"

ceea ce în comparație cu taxele monopolului simplu, fără încadrări prohibitive, e foarte puțin.

În *Norvegia*, unde debitul spirtuoaselor permise de lege se atașase monopolului vinurilor — Soc. pe acțiuni — se aduce în tezaurul statului un aport de abea 3,8 milioane Cor. norvegiene, în primul an al promulgării legii. La 1924, după aprecierile comisiunii pentru ridicarea prohibiției, încasările ar putea atinge cifra de 50 milioane.

Sistemele prohibiției *svedeze* nu numai că n'au sustras statului un excedent important al bugetului său, dar l'au chiar majorat în primii ani. Debitul spirtuoaselor a adus tezaurului următoarele taxe :

1916	50,5	Milioane	Coroane	svedeze
1917	31,2	"	"	"
1918	22,4	"	"	"
1919	61,4	"	"	"
1920	85,1	"	"	"
1921	112,8	"	"	"
1922	101,8	"	"	"
1923	88,1	"	"	"
1924	91,3	"	"	"
1925	90,0	"	"	"

Considerațiuni rezumative.

Din lupta dusă de țările nordului împotriva alcoolului, cu toată durata scurtă încă a observațiilor, se pot trage totuși unele concluzii, sugerând în același timp anumite perspective pentru viitor.

Dintre sistemele aplicate, acela al controlului individual, introdus de Bratt în Suedia, e singurul încununat de succes. El a atras după sine diminuarea cantității de alcool consumat, scăderea numărului cazurilor de beție și al alcoolismului ca stare de boală și în același timp, a menajat economia națională și excedentele bugetare realizate din debitul spirtuoaselor.

Sistemele prohibiției totale ale *Norvegiei* și *Finlandei* au fost influențate de cauze externe și compromise de contrabandă și produceri clandestine.

Seria experiențelor în materie de combatere al alcoolismului nu poate fi considerată ca încheiată. Rămâne însă un titlu de glorie pentru țările Nordului, de-a fi trecut peste controversa teoretică asupra problemei prohibiției; căci înscenarea ei practică indiferent de succesul obținut, va fi un valoros „memento” pentru toate statele, în ora când vor încerca și ele o reglementare a regimului spirtuoaselor.

Ovidiu Comșia.

• Mișcarea eugenică în Statele Unite.

Recensie asupra lucrării lui M. T. Nisot. — „La Question Eugénique dans les divers Pays“.

Prima organizație creiată în America având ca scop Eugenia este: „Institute of Heredity“ din Boston pella 1880. Nici jumătate de secol nu a trecut și astăzi Statele Unite Americane, se găsesc, ca și în multe alte domcnii în fruntea celorlalte state. Munca asiduă și dragostea pe care știu să o depună totdeauna, când bănuiesc că ceva le poate fi folositor, inteligența și mijloacele materiale care nu le lipsesc, fac pe oamenii acestei lumi, așa zise noi, să treacă și din punct de vedere științific și practic la fapte noi, lăsându-ne, ca locuitorii ai bătrânei Europe, cu o civilizație de veacuri, aceluiaș progres lent, pe care l'am arătat și până acum.

Vom căuta să schișăm în linii scurte această organizație, pentru a ne putea orienta asupra muncii care se depune în alte părți pentru binele generațiilor viitoare. Putem divide această expunere în cinci capitole pentru a ne ușura și sistematiza modul de expunere.

- A. Necesitățile aplicațiunii eugenice în Statele Unite.
- B. Instituțiunile eugenice în Statele Unite.
- C. Publicațiunile eugenice.
- D. Diferitele mijloace eugenice aplicate.
- E. Raționalizarea nașterilor.

Necesitățile aplicațiunii eugenice în Statele Unite.

Vom căuta la început să expunem diferitele cauze care au făcut, ca eugenistii americani să dea o dezvoltare cât mai mare acestei științe, să caute a o face cât mai perfectă, determinându-i cadrele, făcând-o să pătrundă printre catedrele Universităților și masele poporului, făcând dintrânsa o știință în adevăratul înțeles al cuvântului, a cărei cunoaștere trebuie în acelaș timp, infiltrată oricărui cetățean. Lăsând la o parte multe dintre cauzele nedeterminate încă precis, vom găsi patru mari motive și anume:

1. Marele număr al țaraților pe care îl posedă Statele Unite.
2. Impuritățile parvenite între masele poporului, prin imigrațiune.
3. Numărul mic al căsătoriilor în clasele superioare.
4. Diminuarea nașterilor în aceleași clase superioare.

1. Ca și în Anglia, ca și în Franța sau Germania, numărul considerabil al țaraților fizici și mintali coexistenți în Statele Unite, bogata lor reproducere fiind să constiue din ce în ce mai mult un puternic motiv, de dezvoltare a eugenice, — singura, în posibilitate de-a lupta cu succes în această privință.

Cecitatea, surdimutismul, bolnavii mintali, imbecilii, pauperismul, criminalitatea, epilepsia, bolile veneriene, toxicomania, iată tarele cele mai răspândite și cele cari dau mai mult de lucru eugenistilor.

a) Căutând să studiem puțin statisticele americane, vedem că o statistică din 1900 constată în Statele Unite 64,763 orbi, dintre cari 29,118 parțial și 35,645 total. În 4730 cazuri afecțiunea era congenitală, 10% din orbi erau cu această boală familiară, iar 4,5% erau orbi născuți din căsătorii consanguine. În 1920 avem în America 100.000 orbi după statistica d-rului Bowers

b) După acelaș recensământ s'au găsit 86.515 surdomuși. 4,5% din aceștia reveniau căsătoriilor consanguine, iar 32,1% reveniau eredității familiare.

c) În 1920 numărul alienaților internați în ospicii era de 187.791. Aceasta deci fără a ține seamă de enormul număr de imbecili, epileptici, etc., cari puteau duce încă o viață socială.

Dr. H. Pollock, în fața Asociațiunii de Psihiatrie Americană, demonștră cu cifre enorma creștere a afecțiunilor mintale și nervoase datorite în cea mai mare parte cauzelor congenitale și ereditare.

Dar iată ce spun cifrele asupra alienațiilor mintali internați în instituțe dela 1880 până la 1920 :

Anul	Numărul total	Numărul pe 100.000 locuitori
1880	40.942	81·6
1890	74.028	118·6
1904	150.151	183·6
1910	187.794	204·2
1918	223.957	217·5
1920	232.680	220·1

Vedem deci că dela 1880 la 1920, numărul alienațiilor mintali internați s'a ridicat cu 250%, ținând însă cont de posibilitățile trecute și cele actuale de internare.

d) În 1910 numărul imbecililor internați în sanatorii era de 40.000, însă statisticienii îl cifrează la 300.000, deci abia 10—15% sunt supuși unei îngrijiri corespunzătoare.

e) Sărăcii, pauperii în adevăratul înțeles al cuvântului, cari de cele mai multeori sunt și deficienți mintali, se ridică la câteva sute de mii; din 84.198 pauperi internați în azilele de caritate 63% erau atinși de diferite tare fizice sau mintale.

44% din criminalii americani sunt psihopați.

O statistică asupra epilepsiei numai în statul Texas ne arată că 1,8‰ suferă de această boală.

f) Toxicomania, deci consumarea în mod clandestin de opium, heroină, morfină, cocaină, alcool, a luat în Statele Unite o dezvoltare considerabilă. În fiecare an numărul condamnațiilor pentru aceste delictе sporește îngrozitor.

g) Dar cel mai evident fapt a putut fi constatat cu ocazia recrutării care s'a făcut în timpul războiului, 22% din cei prezentați pentru arme, deci tinerii între 21—30 ani, au fost găsiți neapți pentru serviciul militar. Din 5.758.000 prezentați au fost eliminați ca incapabili pentru serviciul militar, fie din cauza defectelor fizice sau mintale 1.289.000 cetățeni.

Toate aceste cauze cunoscute eugenistilor americani, i-au făcut să pornească o luptă dărză pentru regenerarea populației patriei lor. În această luptă ei nu înțeleg să scutească nici un mijloc, căci dacă ar fi să mai adăugăm un mic exemplu tot din statistica lor, putem să vedem că o singură familie de deficienți, familia „Jukes“ a costat statul New-York numai dela 1802 până la 1877, șapte milioane de franci. Dar nu numai atât:

h) Impuritățile parvenite în masele poporului prin imigrațiune nu produc o mai mică îngrijorare eugenistilor. Actualmente se găsesc în Statele Unite 14.000.000 streini deci 14.000.00 elemente heterogene, cari tind a face să dispară vechea rasă americană. Fiecare an varsă cu trecerea lui încă cel puțin câte 500.000 de astfel de streini din toate colțurile lumii. 45% din alienații azilelor oficiale sunt formate de streini și întreținerea lor a costat numai statul New-York în 1922, 7.219.288, 94 dolari.

3. S'a mai constatat în Statele Unite că numărul căsătoriilor este mai mic în clasele superioare decât în cele inferioare. Acest fapt poate nu ar fi un lucru îngrijorător dacă nu ar fi constatat că din punct de vedere biologic aceste clase superioare eliminate prin slaba lor reproducere nu ar reprezenta cel mare mare capital biologic.

Popenoe crede că studiile universitare feminine constituie un rău pentru rasă, căci elita feminină nu se mai căsătorește, populația fiind privată în acest mod de cele mai bune elemente reproductive. Din 100 femei diplomate, între 1879—1889, abea 35 s'au căsătorit în primii 10 ani după obținerea

diplomei. Între 1890—1892, dintre femeile laureate ale Mount Holyoke College, 50% au rămas celibatate viața întreagă.

Popenoe studiind cauzele acestor restricțiuni voluntare, găsește: pentru bărbați: restricțiunea libertății, diferitele experiențe nenorocite, infecții veneriene, diminuarea instinctului sexual, defecte fizice, educațiunea și studiile prelungite cari fac să treacă vârsta căsătoriei. Pentru femei: falșa educație asupra necității creierii unei meserii și atitudinea cinică față de bărbați, imposibilitatea întâlnirii unei partide, educațiunea școlară care le face mai puțin apreciable, din punctul de vedere al menajului și maternității, căutarea unui bărbat cu mult mai superior și îndepărtarea celor egali.

4. Odată cu descreșterea acestor căsătorii ca un corolar vine descreșterea natalității, căreia i-se adaugă procentul mai mic al nașterilor în familiile americane decât în cele streine. Ca un exemplu vom lua pe acela dat de J. A. Hill, asupra 10 căsătorii, socotite după originea femeii:

10 femei de origine americană au dat naștere la 27 copii; de origine neagră la 31 copii; de origine engleză la 34 copii; de origine rusă la 54 copii; de origine canadiană la 56 copii; de origine poloneză la 62 copii.

Rezultă clar că femeile de origine americană sunt cele mai puțin fecunde. În New-Hampshire surplusul nașterilor asupra deceselor printre emigranți este de 58.5 pentru 1000, în timp ce la americani excedentul natural este cu mult mai mic. Rasele imigrante se multiplică în Statele Unite în o formă rapidă în timp ce vechiul stock american este în scădere.

Din toate acestea reiese că depopularea claselor intelectuale se face în profitul deficienților și streinilor.

Institutele Eugenice în Statele Unite.

Numărul diferitelor instituțiuni având ca scop studiul sau propaganda eugenică este de șaptesprezece.

Cele mai imporante sunt: Eugenics Research Association, American Eugenics Society, care conlucrează într'o strânsă colaborațiune și Eugenics Record office. Prima are ca scop principal vulgarizarea ideilor eugenice, organizează cluburi, conferințe, editează o gazetă de tiraj mare „Eugenical News“. Actualmente e condusă de către Dr. Ch. B. Davenport; are zece secțiuni care se ocupă în detaliu cu chestiunile care sunt aribuite fiecăreia.

„Eugenics Record Office“ a fost fondat în 1910; face actualmente parte din departamentul genetic al Institutului Carnegie din Washington și este condus deasemenea de Ch. Davenport. Situat în „Long Island“ într'o poziție admirabilă, are numai pentru anchete un personal de 160 indivizi. Scopul oficiului este:

1. Constituirea unui centru de informațiuni relative la ereditatea umană și la influența mediului.

2. Începerea unui depozit de arhive cu indicele analitic al caracterelor ereditare al familiilor americane.

3. Formarea, dirijarea și supravegherea în muncă a personalului de anchetă.

4. A asigura contactul și colaborațiunea între toate instituțiunile și persoanele ineresate eugeniei.

5. Colaborarea la cercetările asupra eredității și asupra eugeniei.

6. Publicarea rezultatelor acestor cercetări.

7. Analizarea factorilor biologici de transformare a populațiunilor venite pe teritoriul american.

Mijloacele pe care le întrebuințează sunt: anchetele științifice și propagandă prin scris, ilustrațiuni, conferințe, etc. —

Lucrările oficiului sunt foarte numeroase: 2 memorii, 24 buletine, 1 raport. 1 revistă periodică, 7 lucrări, bibliografii eugenice la publicarea cărora au

lucrat savanți consacrați, ca Davenport, H. H. Laughlin, A. Estabrook, Govaerts. În rezumat în timp de zece ani „Eugenics Record Office“ a dezvoltat și întins munca pe teren eugenic ajutată de inițiativa particulară. Ea a contribuit la precizarea limitelor eugeniei, îndepărarea noțiunilor de prejudecată și arbitrar, ridicându-i principiile la un înalt grad de aplicare practică. Ea a făcut să se înțeleagă sensul eugeniei și a preparat o documentațiune din cele mai mari asupra viitoarelor legislațiuni.

Celelalte asociații în ordinea importanței lor sunt: „American Eugenics Society“ formată după al doilea congres internațional de Eugenie dela New-York, are ca scop educația eugenică, răspândirea principiilor eugenice în scopul final de ameliorare a populației Americane. Putem rezuma scopul ei în următoarele patru puncte:

1. stabilirea de cercetări eugenice,
2. stabilirea educației eugenice,
3. stabilirea unei legislațiuni eugenice,
4. stabilirea unei administrații eugenice.

Reiese clar din cele de mai sus că pe când Eugenics Research Association întreprinde mai mult lucrări de specialitate, tot ceiace privește educațiunea națională și eugenia practică este organizat de către American Eugenics Society.

Race Betterment Foundation, Galton Society, American Genetic Association, Eugenics Education Association, etc., toate și-au croit un drum frumos pe una din ramurile eugeniei.

În afară de societățile pur eugenice avem în America o sumedenie de alte asociațiuni care se interesează de eugenie, fie direct, fie indirect, fără a socoti Universitățile care au specificate între catedrele lor și pe acele de Eugenie.

Publicațiunile Eugenic.

Principalele publicațiuni eugenice din Statele Unite sunt: 1. *Eugenical News*, despre care am mai amintit, oficialul următoarelor organizațiuni: Eugenics Research Association, American Eugenics Society. 2. *Good Health*, organul asociației Race Betterment Foundation. 3. *Journal of Heredity*, oficial al American Genetic Association și 4. *Genetics*, publicat de către Universitatea din Princeton.

Diferitele mijloace Eugenic aplicate.

Și acum când cunoaștem în ansamblul lor cauzele care au determinat dezvoltarea eugeniei în Statele Unite ne rămâne a trece în revistă mijloacele preconizate în lupta pentru apărarea și prosperarea capitalului biologic american.

16 mari capitole se deschid spre a fi studiate, natural însă noi nu vom putea face altceva decât a le trece în revistă, propriu zis a le enumăra.

1. Ca pretulindeni și în Statele Unite studiul eredității se găsește la baza oricărui studiu sau măsuri igienice. Trei mari instituțiuni se ocupă în mod special cu chestiunea eredității aplicată la familiile americane: Eugenics Record Office din Cold Spring Harbor. Genealogical Record Office din Washington condus de Alex. Graham Bell și Eugenics Registry din Battle Creek, Michigan.

2. Ca remediu pentru augmentarea numărului căsătoriilor în clasele superioare ei se servesc de următoarele mijloace:

În ceiace privește bărbalii: 1. Inițierea tinerilor în viața sexuală, asupra maladiilor venerice și rezultatelor dezastruoase ale unei vieți sexuale libere. 2. Evidențierea rolului de părinte și avantajele unei vieți în căsătorie față

de un celibat. 3. Mijloacele de a nu prelungi educațiunea științifică cu mult peste 20 ani. 4. Educațiunea fizică și foloasele ei.

Pentru femei: 1. A li-se face o educațiune care să le desvolte sensibilitatea și în același timp spiritul. 2. De a nu le ține departe de cunoștințele sexuale și a le face să nu privească căsătoria ca un lucru degradant. 3. Invățământul științei casnice și a maternității care le va da cu mult mai multă valoare în fața bărbaților.

Pentru augmentarea numărului nașterilor în clasele superioare Americanii propun: 1. Cât mai vaste publicațiuni în acest sens. 2. Convingerea masselor despre superioritatea fecundității și că sterilitatea voluntară constituie o crimă. 3. Simplificarea vieții și diminuarea necesităților superflue. 4. Invățământul în școli asupra importanței paternității și maternității.

3. Segregațiunea sau punerea societății la adăpostul unei reproducțiuni a degenerațiilor a fost propusă de către Pollock față de toți deficienții mintali. Aceasta cu atât mai mult cu cât numărul celor cu puțință de supravegheat este foarte mic în raport cu afluența pe care o formează în societatea inferioară acești deficienți. Din punct de vedere legislativ toate statele americane au votat legi asupra segregației prescriind internarea cu separațiunea de sexe a tuturor alienațiilor mintali și a tuturor acolora care se fac culpabili de un delict din cauza inferiorității lor mintale. Execuțiunea legii însă face obiectul holărării unui tribunal, după raportul unei comisii medicale speciale.

4. Nici într'un stat încă chestiunea sterilizării eugenice n'a luat așa de întinse proporții ca în Statele Unite. Publicul, inițiat în această chestiune este complet edificat asupra necesității aplicării acestui mijloc sigur de prevenire a înmulțirii taraților, și îl privește cu satisfacție. Legislația însăși foarte înaintată a înscris în programul său această chestiune, trecând peste individ, având în vedere ca scop final singur interesul rasei. Toți specialiștii eugenici sunt preocupați de această problemă și încă din 1906 Dr. Van Metter a propus această operațiune. Lucrarea Doctorului Bowers din *Eugenics Review* 1922, lucrările comitetului „On Physiological and Mental Effects of sexual sterilization“, de sub conducerea Dr. R. Dickinson „secțiunea de studii“ and Report on the best practical Means of Cutting of the Defective Germ Plasm in the American Population“, „American Breeders Association“ și multe altele se ocupă cu partea științifică legislativă și tehnică a chestiunii. Comitetul care lucrează sub auspiciile Eugenics Record office-ului, examinând problema sterilizării din punct de vedere legal, căutând să stabilească caracterele pe care trebuie să le îmbrace legea pentru ca să posede maximum de eficacitate, a ajuns la următoarele concluziuni:

a) Trebuie să considerăm sterilizațiunea ca o măsură eugenică și nu ca o măsură terapeutică sau represivă.

b) Trebuie prevăzută ca legea să fie bine aplicată înaintea efectuării ori cărei operațiuni.

c) Agenții executivi trebuie să fie persoane specializate.

d) E necesară precizarea claselor de persoane care cad sub prevederile legilor.

e) Facerea unei anchete adecvate fiecărui caz, istoria familiei fiind cea mai importantă parte.

f) Desemnarea tipului operațiunii autorizate.

g) A veghea ca aceste măsuri să fie aplicate într'un mod adecuat.

Laughlin în lucrările lui arată că el vrea să vadă sterilizați pe toți acei cari fac parte din „Socially inadequate classes“ și face printre aceștia următoarele categorii: a) imbecilii, b) nebunii (psihopații), c) criminalii, d) epilepticii, e) bețivii și toxicomanii și alții cu defecte ereditare.

Nu e deci de mirat faptul dacă vom spune că astăzi nu mai există stat

american care să nu-și aibă o lege proprie de aplicare a sterilizării. Pană la 1 Iulie 1925 putem cita în America, 6244 sterilizațiuni eugenice, din care 3307 pe bărbați socotind 151 castrațiuni, 3556 vasectomii, restul de 2967 sunt pentru femei 159 ovariectomii și 2778 salpingectomii.

5. Educațiunea sexuală și educațiunea eugenică preocupă nu numai pe eugenisti ci și pe însăși autoritățile guvernamentale care sunt adânc preocupate de posibilitatea de infiltrațiune în populațiune a noțiunilor de responsabilitate față de rasă. „Oregon Social Hygiene Society“, „Biroul de Higienă din Minesota“, „Biroul de Higienă din Massachusetts“, „Association of Biology Teachers“ se ocupă cu aceste chestiuni. În raportul asupra educațiunei Higienei sociale prezentat de către „Teachers College“ dela Universitatea din Columbia, aceștia emit în modul următor principiile acestui subiect.

a) Instrucțiunea sexuală nu va fi concentrată într'un timp scurt din tinerețe ci va fi făcută gradat în tot timpul educațiunei.

b) Educațiunea sexuală fiind o fază a educațiunei caracterului aceasta se va exersa în familie. Conferințele și lucrările trebuie date părinților, pentru ca aceștia să știe cum trebuie să facă educația copiilor lor în materie sexuală.

c) Acest învățământ nu trebuie început cu adolescența ci din cea mai mică copilărie.

Trebuie urmărite patru scopuri:

a) De a desvolta un spirit larg științific și respectuos față de problemele vieții;

b) De a desvolta o mare igienă sexuală în scopul sănătății personale.

c) Desvoltarea responsabilității personale, raportată la aspectele sociale, etnice, psihice și eugenice a chestiunei sexuale în vederea generațiilor viitoare.

d) Educațiunea sexuală să privească deasemenea prevenirea bolilor veneriene.

6. Eugeniștii americani luptă energic contra oricărui amestec de rase în Statele Unite, și în special contra oricărui amestec între sângele alb și negru. Din punct de vedere istoric, antropologic, statistic a valorii intelectuale, a rezistenței față de boli, rasa neagră este inferioară celei albe. Bazându-se pe aceste date Popenoe crede că:

a) Este necesar în interesul rasei de-a împiedeca amestecurile între negri și albi.

b) Deoarece opinia publică nu este suficientă a opri aceste căsătorii este indispensabil intervenția legii.

c) Dar mai mult, este insuficient singura interdicere a căsătoriilor între albi și negri, mulatrii fiind de cele mai adeseori bastarzi, ci trebuie pedepsită acea relațiune între albi și negri.

Multe state au votat deja asemenea legi, interzicând nu numai căsătoria între albi și negri dar chiar între aceștia și cei de rasă galbenă sau indieni.

7. Reglementarea căsătoriei în Statele Unite este una din cele mai severe reglementațiuni în ceiace privește dispozițiunile care privesc, interesele rasei. În ceiace privește vârsta căsătoriei, ea este fixată după diversele state la 18, 14 și 12 ani pentru femei și 20, 17 și 14 pentru bărbați. Căsătoriile consanguine sunt oprite și considerate drept crime. Căsătoriile cu persoanele atinse de incapacitate psihică sau minală, idiotie, boli venerice, epilepsie, criminalitate, sunt oprite și declarate nule.

O lege votată în Oregon în 1913, precizează în ceiace privește certificatul medical:

„Nici un funcționar al acestui stat nu va elibera un certificat de căsătorie fără a obține dela solicitanți, un cerificat dela un doctor autorizat a practica

medicina în stat. Acest certificat va trebui să fie făcut în ultimele zece zile care preced căsătoria și va trebui să dovedească că solicitatorul este liber de orice maladie."

Vedem deci că în Statele Unite examenul medical prenupțial este impus. Totuși va trebui să adăugăm că nu în întregime ci numai în anumite state ca Oregon, North Dakota, Wisconsin, Alabama, North Carolina, Wyoming, Louisiana. M. Kolle, făcând o anchetă asupra rezultatelor examenului medical prenupțial dă ca concluzii următoarele:

a) A clarificat opinia publică prin discuțiunile pe care le-a provocat și continuă să o educe prin aplicațiunea zilnică..

b) Ea face pe oamenii care doresc să se căsătorească să se asigure asupra stării lor de sănătate chiar înainte de cererea certificatului medical.

c) A prevenit un oarecare număr de contaminări făcând să se amâne momentul căsătoriei până la vindecare.

8. Dacă însă căsătoria poate să fie un mijloc prin care putem ajunge la ameliorarea rasei, divorțul este o modalitate prin care putem întrerupe un pas greșit, făcut spre degradarea aceleiași rase. Americanii s'au gândit la acest fapt și între multiplele motive de divorț pe care le au la dispoziție în diverse state, a pus în legi o altă serie de motive de astădată de ordin eugenic foarte bine venite. Iată cam cum sună unul din aceste paragrafe a legii divorțului în statul Alabama.

„Divorțul este pronunțat pentru închisoarea de doi ani într'un penitenciar; pentru beție în timpul căsătoriei, pentru toxicomanie, pentru nebunie, care ocazională ospitalizarea într'un azil timp de 2 ani. Divorțul este încă pronunțat pentru vârstă sublegală."

Vedem deci, că beția, nebunia, idiotia, criminalitatea, incapacitatea psihică și fizică, atâtea tare de ordin genetic, formând totodată posibilități de divorț cu caractere eugenice.

9. În general măsurile de igienă socială cari nu constituie prin ele însăși măsuri eugenice, reprezintă totuși mijloace indirecte preconizate de către eugenisti în vederea ameliorării rasei.

Protecțiunea copilăriei și maternității, lupta contra bolilor mintale, pericolul venerian, tuberculoza, alcoolismul sunt totatăta mijloace, care vindecând și perfecționând individul, vindecă și perfecționează rasa întreagă. Acest capitol al Igienei Sociale în Statele Unite este extrem de dezvoltat. Este o imposibilitate materială al rezuma în o parte a unui articol. Grija mare pe care aceștia o au de copiii lor, de mamele patriei lor, le face un titlu de cinste și glorie.

Vom căuta să facem o schiță mai mult decât sumară divizând chestiunea în două părți:

a) Protecțiunea copilăriei și a maternității;

b) Lupta contra bolilor mintale.

În ceea ce privește prima parte vom enumera legile federale și ale fiecărui stat în parte precum și numărul instituțiilor având aceste scopuri. Avem trei legi, și 29 asociațiuni federale, 126 legi și 364 asociațiuni în diversele state americane. Dacă pe lângă aprecierea acestor cifre ne vom gândi la modul cum știu americanii să pună în practică legile, la dragostea de muncă pe care o depun, și la prezența oricărui sprijin material ne putem face o mică idee de rezultatele eugenice pe care le pot da atari organizațiuni.

10. În ceea ce privește lupta contra bolilor mintale, statele unite stau în fruntea țărilor, în cari această luptă are o bază organizată, ea fiind totodată inițiativa acestei lupte.

Celulele de lucru în această direcție îl formează clinicile neuro-psihiatrice. Din ele radiază munca, din ele pleacă nenumărați misionari cari au rolul

de-a face anchete asupra situațiunii alienațiilor în diversele medii, de-a depista arierații, idioții, inadaptabilii, anormalii, viitorii criminali probabili, epilepticii, alcoolicii, etc. La ele se adună din nou enormul material care prelucrat să poată fi redat apoi publicului imens, spre educare sub forma de: conferințe, afișe, ilustrațiuni, expozițiuni, toate arătând rezultatele dezastruoase ale necunoștinței lor, îndemnând în același timp inițiativa particulară la sprijinirea acestor nenorociți ai soartei și la aplicarea metodelor cari pot depărta individul de asemenea situațiuni.

11. Dar în afară de toate aceste mijloace descrise până acum, ca totdeauna practici, Americanii s'au gândit și la partea materială a chestiunii eugenice, de aceea vedem pe Popenoe propunând în interesul rasei:

a) ca familiile utile și productive să nu fie atinse decât moderat de impozit;

b) celibatarii să fie taxați în o formă indirectă în acel sens, că odată căsătoriți taxele să scadă proporțional cu numărul copiilor.

c) impozitele succesoriale să fie ridicate considerabil, pentru cei cari primesc mai mult de 50.000 de dolari, o taxă de 50% să fie plătită de toți moștenitorii unei averi mai mari ca 250.000 dolari.

12. În materie de pedagogie, pentru copii anormali, americanii au experimentat foarte mult. Două curente se desemnează net printre educatorii Statelor Unite. Unul vrea după Séguin de a da predominență capacităților fizice și altul preconizează dezvoltarea facultăților intelectuale. Se găsesc astfel în America trei feluri de școli pentru anormali:

a) primul tip se apropie cât mai mult posibil de școala publică, are 3 sau 4 clase primare și o grădiniță de copii.

b) al doilea tip, în care învățământul manual primează, instrucțiunea, rămânând elementară.

c) al treilea tip, în care instrucțiunea nu e dezvoltată decât în măsura în care părinții țin elevii la școală.

13. Selecțiunea sexuală are susținătorii ei în Statele Unite. Se pare chiar să fapte științifice stau la baza acestor păreri, cari vor cât mai mult să dea posibilitatea de cunoștință și apropiere a sexelor diferite, în viața zilnică, cercetări întreprinse în acest sens, au arătat rezultatul bun pe care îl poate da o viață mai apropiată a sexelor încă din tinerețe, mai bine zis, emanciparea timpurie din acele colegii cari țin să păstreze în jurul lor un zid chinezesc, de protecție și în același timp de rea educare a tineretului. S'au ridicat chiar voci contra actualului sistem social în care mila și dreptatea judecătorescă, caută să înlocuiască infirmitățile individului, încătușând în lanțurile lor sociale, însă disgenice lumea întreagă.

Patru paragrafe ne-au mai rămas de trecut în revistă.

Reglementarea imigrației, examenul medical, așa numita reîntoarcere la natură și raționalizarea nașterilor.

14. Mai mult ca oriunde reglementarea imigrației în Statele Unite este un mijloc eugenic de primul ordin. Pentru a păzi populația și calitățile sale de rasă, legiuitorul american, a stabilit legi pentru limitarea intrării în țară a unor categorii de indivizi.

Comisiunea imigrației, preconizează următoarele motive de respingere a imigrațiilor:

a) excluderea tuturor acelora care nu știu ceti sau scrie în una dintre limbile mondiale;

b) reducerea numărului reprezentanților fiecărei rase cari sosesc în fiecare an la un anumit procent;

c) excluderea lucrătorilor necalificați, neacompaniați de către familie;

d) mărirea taxelor de imigrare la sosire;

- e) supresiunea taxei impuse în favoarea imigranților cu familii;
- f) condițiuni de rassă, religie și naționalitate;
- g) condițiuni de sănătate.

Primele două puncte sunt deja legiferate. 32 legi și ordonanțe, sunt făcute special pentru posibilitățile de imigrare.

Lăsând la o parte discutarea acestor condițiuni, ne vom mulțumi a spune că țara noastră se găsește actualmente în ceiace privește posibilitatea numerică de primire a imigrațiilor cu o cifră de câteva sute locuitori anual.

15. Prin „Retnloarcerea la natură” înțeleg eugenistii, reintoarcerea la viața patriarhală, sau dacă nu la ea, apropierea cât mai mult de viața satelor. Galton notează pentru talia copiilor dela țară față de cei dela oraș o depășire cu 3 cm. și pentru greutate 4 kilograme. Se înțelege că din punct de vedere eugenic și al sănătății individuale ar fi un mai mare progres, totuși în această chestiune s'a putut foarte puțin face în America.

Raționalizarea nașterilor.

Rămâne să sudiem așa numitul „Birth Control” sub care titlu se înțelege în Statele Unite, raționalizarea nașterilor în vederea restricțiunii acestora în raport cu mijloacele financiare ale fiecărei familii. Ideia aceasta este de dată foarte veche, încă de pe la 1751, deci 50 ani înainte de Malthus, când populațiunea Statelor Unite nu se ridica decât abia la 1 milion locuitori, Benjamin Franklin prezise pericolul unei prea mari reproduceri. Aceste principii de limitare a nașterilor, baza actualului Birth Control, fură suprimate încă din fașe prin votarea legii interzicerii oricărei propagande anticoncepționale, a lui Comstock.

Pedeapsa aștepta pe oricine încerca orice fel de propagandă în acest sens. Introducerea de broșuri, medicamente, sfaturile, asociațiile, lucrările, ca și ilustrațiunile erau prohibite și pedepsite. Au avut loc numeroase procese, rămase celebre în această chestiune. Nici martiri ai cauzei nu au lipsit, Margaretta Sanger, nu odată a fost închisă din cauza propagandei pe care a încercat s'o ducă. Ea a ajuns la această concepție a limitării nașterilor, în urma anchetelor pe care era obligată să le facă în calitate de soră de ocrotire. Mizeria în care se sbăteau familii numeroase, a deșteptat într'însa ideia limitării nașterilor. Din zece copii ai unei familii sărmame, cinci din ei trebuiau să plătească de timpuriu tributul morții, după ce prin nașterea lor distruse organismul mamei și au împiedecat dezvoltarea celorlalți cinci. Începând dela 1914 mișcarea în scopul limitării nașterilor ia proporții. Savanți renumiți se asociază în acest scop cu toată obstrucția pe care o făcea legea lui Comstock.

Astăzi se lucrează la proiecte de legi care să înlocuiască doctrina lui Comstock. Se crede necesar în America, ca numărul nașterilor să poată rămâne la voința familiei, care o va raporta totdeauna la posibilitățile sale materiale.

Se va putea, în acest mod, păstra mamele pentru o sănătate mai bună și părinții își vor putea îngriji și educa copiii mai bine, numărul acestora fiind în raport direct cu mijloacele economice.

Găsim în America actualmente 18 mari instituții cari se ocupă cu propaganda pentru limitarea nașterilor. Două sunt mai principale „American Birth Control League” sub conducerea lui Lewis I. Delafield și Juliett Borrete Rublee cu sediul la New-York-City și „Voluntary Parenthood League” sub direcțiunea domnișoarei Mary Vare Dennett și Sonya Bronson.

Scopul lor este:

1. De a lumina și educa toate clasele populațiunii americane asupra numeroaselor aspecte și asupra pericolelor unei procreațiuni necontrolate, ca și necesitatea de a stabili un program mondial pentru limitarea nașterilor.

2. Lupta pentru a legifera limitarea nașterilor prin mijloace medicale.

Ele susțin că pentru a creia o rasă sănătoasă nu poate rămâne și pe mai departe o chestiune de noroc. Trebuie ca copilul să fie:

- a) conceput în dragoste;
- b) născut din o mamă care îl dorește;
- c) înconjurat de condițiuni cari îi pot asigura o deplină sănătate.

Astfel încât trebuie ca orice femeie să aibă libertatea de-a restrânge numărul nașterilor, când condițiunile o cer. Fiecare femeie trebuie să fie conștientă de responsabilitatea pe care o are față de rasă, atunci când dă naștere unui copil. Aceste scopuri cari sunt de-o importanță fundamentală, pentru binele națiunii și umanității nu pot fi realizate, decât dacă fiecare femeie va primi o educațiune științifică, practică asupra limitării nașterilor. Aceasta este ținta spre care tind toate aceste asociațiuni.

Cinci clinici, patru publicațiuni stau la dispoziția poporului american, împreună cu o muțime nenumărată de oameni conștienți pentru a lupta la schimbarea vechei legislații spre binele urmașilor.

V. Neveanu

Actualități.

Ereditatea talentului muzical. Doi naturaliști scandinavi *Jon Alfred Mjœen* și *Fridjof Mjœen* au publicat în ultimii ani interesante cercetări asupra eredității talentului muzical (*Hereditas* 1925, 1926). Ei au întrebuițat două metode în acest scop: una indirectă și alta directă. Metoda directă constă în chestionarea membrilor unei familii de muzicanți asupra gradului și valorii aptitudinii muzicale a fiecăruia dintre membri, înregistrându-se chiar caracterele negative. În metoda directă membrii familiei sunt supuși fie individual, fie pe grupe la determinarea reacțiilor față de excitațiile muzicale.

Datele căpătate prin aceste două metode au fost apoi întrebuințate pentru alcătuirea unei statistici proporționale, a unei statistici genealogice și a unei genetice. N'a fost trecută cu vederea nici influența părinților și a colateralilor în educația muzicală a copiilor. Iată câteva din concluziile interesante la care au ajuns autorii.

Părinții lipsiți de talent muzical n'au niciodată copii care să fie înzestrați cu talent muzical; iar părinții cu talent muzical transmit totdeauna acest talent copiilor lor, mijlocia aptitudinii muzicale a copiilor fiind proporțională cu mijlocia aptitudinii părinților.

În cazurile de divergență între părinți și colaterali, mijlocia talentului muzical al copiilor scade.

Într'o altă lucrare *Fridjof Mjœen* a studiat contribuția diferiților factori străini față de talentul muzical înnăscut, cum sunt: educația și practica muzicală, învățământul, viața în un mediu apropiat, influența etății și a sexului.

Gradul de sensibilitate muzicală e puțin modificat prin exer-

ciuiu. Totuși persoanele care cântă din un instrument au o sensibilitate muzicală mai fină, sensibilitate care e însă mai mult rezultatul unei preferințe decât al practicei însăși.

În general, printre adulți, gradul de sensibilitate muzicală e ceva mai desvoltat la bărbați decât la femei. La copii se observă însă tocmai contrariu. Raportul gradului de sensibilitate muzicală a copiilor, comparativ cu acel al părinților a permis stabilirea a trei clase: plus parentale, interparentale și minus parentale, care se repartizează în proporția 1:2:1. Bazat pe această proporție M. găsește că talentul muzical urmează legile eredității mendeliene.

* * *

Eugenia în Cehoslovacia. După Anglia și America eugenia și-a câștigat partizani fervenți mai ales în țările scandinave și în vecina și aliata noastră, Cehoslovacia.

Principiile unei vieți sănătoase și în conformitate cu exigențele naturii au găsit chiar dela început sprijinul necesar la cărmuitorii republicii Cehoslovace. Adoptând aceste principii ei și-au dat seamă că răul fundamental în existența atâtor oameni care populează centrele urbane și industriale este locuința mică și lipsită de aer, e viața lipsită de soare și de aerul liber care devine cu atât mai generală cu cât cresc urbanismul și concentrarea centrelor industriale.

Cartierele muncitorești din împrejurimile orașelor Praga și Pilzen, cât și căminurile studențești construite în răstimpul dela războiu încoace sunt printre măsurile luate de vecinii noștri pentru a pune la dispoziția fiecărei categorii sociale posibilitățile unei vieți, care să ofere toate avantajele fizice, morale și sociale.

Nici celelalte măsuri igienice și eugenice n'au fos neglijate (protecția sănătății publice, asistență publică, școli materne de experimentare cum e „M. studánsky“ din Praga), curentul de prefacere al vieții actuale pe baze eugenice fiind remarcat și în reușita expoziție a culturii contemporane cehoslovace, ținută în vara acestui an la Brno, unde Cehoslovacii au expus în diagrame, hărți, statistici, fotografii progresele realizate în această direcție în cei 10 ani de existență a statului lor.

Val. Pușcariu